

Univerzita Karlova

Filosofická fakulta

Katedra sociologie

Teze disertační práce

Konsensuální násilí jako kulturní prvek sexuality

Consensual Violence as a Cultural Element of Sexuality

Mgr. Lucie Špráchalová

Praha 2020

vedoucí práce: doc. PhDr. Jiří Buriánek, CSc.

Obsah

Stručný životopis autorky práce	3
Vybraná publikační činnost za posledních 5 let	5
Úvod.....	7
1 Teorie a praxe konsenzuálního sadomasochismu	11
1.1 Pojem sadomasochismu.....	11
1.2 Výzkumy týkající se BDSM	12
2 BDSM: od komunity po komoditu	14
2.1 Online komunita BDSM v České republice	14
2.2 Profesionální sexuální dominance v České republice.....	17
2.3 FinDom: finanční dominance online	19
3 Postoj české veřejnosti ke konsenzuálnímu sexuálnímu násilí.....	21
3.1 Ochota odpovídat na otázky ohledně BDSM	21
3.2 Tolerance k BDSM jako součást dvojí legitimacy násilí.....	23
3.3 Sonda postojů českých vysokoškolských studentů.....	27
Závěry a diskuse	31
Reference	36

Stručný životopis autorky práce

Jméno a příjmení, titul: Lucie Špráchalová, Mgr.

Datum narození: 14. 9. 1990

Adresa: Mužíkova 1243, Hradec Králové, 500 08

Kontakt: lucie.sprachalova@gmail.com, 606 555 902

Vzdělání

2015–dosud	Sociologie, Filosofická fakulta, Univerzita Karlova (PhD.)
2013–2015	Sociální pedagogika, Pedagogická fakulta, Univerzita Hradec Králové (Mgr.)
2010–2013	Sociální patologie a prevence, Pedagogická fakulta, Univerzita Hradec Králové (Bc.)

Pracovní zkušenosti

2015–dosud	Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta, Katedra sociální patologie a sociologie, Pedagogická fakulta <i>vyučující, garant praxí, spoluřešitel specifických výzkumů</i> náplň práce: přímá výuka, vedení praxí, editorská a publikační činnost, výuka v anglickém jazyce, aktivity v rámci výzkumu
2014–2015	Občanské sdružení Salinger, z. s. <i>pedagog volného času, sociální a komunitní pracovník</i> náplň práce: psaní tiskových zpráv, propagace organizace, komunikace s partnerskými institucemi, realizace terénních služeb, sociální poradenství, prezentace služeb, příprava do školy v rodinách, práce s celou rodinou, komunitní akce, motivování klientů, programy pro školní děti

Doplňkové vědecké aktivity

- 2018–2019 CUTLER (Coastal Urban development through the Lenses of Resiliency), členka projektového týmu
- 2018–2019 GAČR 18-23940S (2018 - 2020) Partnerské násilí: diferenciacce jeho podmínek, měření a hodnocení, publikační činnost v rámci projektu
- 09/2018–10/2018 Pracovní stáž, Center for Ubiquitous Computing, Faculty of Information Technology and Electrical Engineering, University of Oulu
- 01/2017–12/2019 Specifický výzkum, Univerzita Hradec Králové: Salutoprotektivní faktory životního stylu v adolescenci (adherence ke zdravému životnímu stylu), hlavní řešitel: PhDr. Stanislav Pelcák, PhD., spoluřešitel: Mgr. Lucie Špráchalová
- 10/2017–12/2017 Pracovní stáž, Center for Ubiquitous Computing, Faculty of Information Technology and Electrical Engineering, University of Oulu
- 01/2016–12/2018 Specifický výzkum Univerzita Hradec Králové: Vzdělanostní aspirace a motivace českých vysokoškolských studentů, hlavní řešitel: PhDr. Josef Kasal, PhD., MBA, spoluřešitel: Mgr. Lucie Špráchalová

Další aktivity

Kurz projektového řízení v praxi, Akademie Věd ČR (07/2016), výcvik: Motivační rozhovory (60 hodin, 10/2014–03/2015), stáž: Rozvoj multidisciplinárního vědeckého týmu pro studium současné rodiny na UHK, Finsko (11/2014), kurz: Konceptuální učení, příprava dětí se speciálními vzdělávacími potřebami na vstup do školy (11/2014), Erasmus Belgie, Education and Teacher Training, Interactum Vlaanderen (02–05/2012), členství v Akademickém senátu PdF UHK (2012–2016), členství v Akademickém senátu Univerzity Hradec Králové, členka legislativní komise (2013–2015)

Vybraná publikační činnost za posledních 5 let

Buriánek, J., & Špráchalová, L. (2019). Rape and violent sex: Two forms of legitimacy or one cultural paradigm in Czech society?. In Pływaczewski, E. W., & Guzik-Makaruk, E. M. *Current Problems of the Penal Law and Criminology*: 379–394. Warszawa: Wydawnictwo C. H. Beck.

Kostakos, P., Špráchalová, L., Pandya, A., Aboeleinen, M., & Oussalah, M. (2017). Covert online ethnography and machine learning for detecting individuals at risk of being drawn into online sex work. *Illicit Networks (IX) Policing Flows (III) Workshop, 11-13 December, 2017. Adelaide, South Australia*.

Kostakos, P., Špráchalová, L., Pandya, A., Aboeleinen, M., & Oussalah, M. (2018). Covert Online Ethnography and Machine Learning for Detecting Individuals at Risk of Being Drawn into Online Sex Work. *2018 IEEE/ACM International Conference on Advances in Social Networks Analysis and Mining (ASONAM)*: 1096–1099. doi: 10.1109/ASONAM.2018.8508276.

Raszková, T., & Špráchalová, L. (2019). Sexualita ve vězení a intimita v nesvobodném světě – vhléd do problematiky. In Jůzl, M. a kol. *Otázky a problémy sexuálního života osob ve výkonu trestu odnětí svobody*: 116-127. Praha: UJAK.

Špráchalová, L., & Buriánek, J. (2018). Konsenzuální násilný sex jako citlivé téma dotazování? *Česká kriminologie* [online], 2018 (3): 1–12. ISSN 2464-6210.

Špráchalová, L. Legitimacy of consensual sexual violence: the view of the Czech public and legal aspects. *18th Annual Conference of the European Society of Criminology – Crimes Against Humans and Crimes Against Humanity – EUROCRIM 2018*, Sarajevo: ESC, 29. 8. – 1. 9. 2018, Book of Abstracts.

Špráchalová, L., & Křivánek, V. (2018). Legitimita konsenzuálního sexuálního násilí z pohledu české veřejnosti. In Večerka, K. (ed.), *Vývojové změny sociálně patologických jevů v proměnách času. Konference sekce sociální patologie ČSS. Luhačovice, 28. – 30. dubna 2018*: 53–59. Praha: Tiskárna F&F.

Špráchalová, L. (2016). Lidská sexualita v proměnách současné doby: Reflexe „postmoderní“ sexuality. In Špráchalová, L., & Hoferková, S. (eds). *Acta Sociopathologica III*: 262-274. Hradec Králové: Gaudeamus.

Špráchalová, L. (2016). Nabídka BDSM placených služeb v internetovém prostředí. In Večerka, K. (ed.). *Úvahy nad sociální patologií. Konference sekce sociální patologie MČSS, Svratka 20. – 22. dubna 2016*: 131-136. Praha: Tiskárna F&F.

Špráchalová, L. (2015). Normalita vs. aberace v sexuální oblasti z pohledu vysokoškolských studentů. In: Večerka, K. (ed.). *Ohrožené a rizikové skupiny současnosti. Konference sekce sociální patologie MČSS, Svratka 8. – 10. dubna 2015*: 124-130. Praha: Tiskárna F&F.

Špráchalová, L. (2015). Proměny lidské sexuality v soudobé společnosti. In *MMK 2015*: 1301-1306. Hradec Králové: Magnanimitas.

Špráchalová, L. (2016). Tolerance a normalita v sexuálním životě z pohledu vysokoškolských studentů. In: LECHOVÁ, Jana a Dagmar MARKOVÁ (eds.). *SEXUALITY IX*: 144-157. Brno: Institut mezioborových studií.

Postery

Špráchalová, L. (2017). BDSM Online Community: Risky Occasional Sex or Desire for Long-Term Relationship? *17th Annual Conference of the European Society of Criminology. 13-16 September 2017, Cardiff, Great Britain*. Book of Abstracts.

Špráchalová, L. (2016). Female sex-dominant advertising in selected BDSM web pages in the Czech Republic as an evidence of faltering social control: analysis of professional and community advertising. *16th Annual Conference of the European Society of Criminology. 21-24 September 2016, Münster, Germany*. Book of Abstracts, p. 81. Poster No. 994

Úvod

Předkládaná práce se na první pohled může zdát svým zaměřením lehce kontroverzní, legitimitu tématu nicméně potvrzují nejenom bohaté již zahraniční poznatky, ale i závěry našeho výzkumu. Sexuální násilí konsenzuálního typu totiž nabývá pro českou populaci zcela jiného významu než nekonsenzuální formy násilí. Z toho vyplývá i značná tolerance vůči tomuto dobrovolnému sexuálnímu zaměření a jeho projevům. Takový přístup k tématu tedy předpokládáme i u čtenáře z řad odborné veřejnosti. Tím samozřejmě neubíráme tématu konsenzuálního sexuálního násilí jeho značnou specifickou a do jisté míry i citlivost, což se nutně promítá do našich metodologických přístupů.

Výzkum sexuálního chování je již od počátků 20. století nedílnou součástí zájmu lidstva.¹ Od otázek čistě biologického a lékařského charakteru pronikalo postupně téma lidské sexuality do oborů jako je psychologie, sociologie, etnologie a mnoha dalších. Nyní se sexuální témata objevují i v moderních a nově vznikajících oborech jako jsou mediální a genderová studia a svými dílčími aspekty se sex a sexualita dostávají i do prací ekonomického, právního či politického charakteru. Druhá polovina minulého století se nesla ve znamení významných změn v definování sexuálních deviací. Ilustračním příkladem může být koncepce homosexuality, která se postupně právě v druhé polovině 20. století vymanila z negativního pojetí v medicinském slova smyslu² a dospěla nejen ke společenské toleranci a právní bezúhonnosti, ale také k postupnému zrovnoprávnění.

Pojem konsenzuálního sexuálního násilí či BDSM sexuální preference se dostává v současnosti do obdobné situace, kdy se pomalu, ale přece jen přesouvá mimo oficiální klasifikace a diagnostické manuály nemocí a duševních chorob. BDSM jakožto pestrá variace sexuálních aktivit založená na konsenzuálním přístupu všech zúčastněných začíná být nahlížena ze strany vědců i veřejnosti mnohem více neutrálně a některé projevy jsou postupně normalizovány³. Stručný historický, výzkumný a právní exkurz do předkládaného tématu poskytuje první kapitola této práce.

---

¹ Robinson, P. (1976). *The Modernization of Sex: Havelock Ellis, Alfred Kinsey, William Masters and Virginia Johnson*. New York: Harper & Row, Publishers, Inc.

² Herek, G. M. (2012). Facts About Homosexuality and Mental Health. *Psychology.ucdavis.edu* [online]. The University of California, Davis Department of Psychology, © 1997-2012 [cit. 2020-05-07]. Available from: https://psychology.ucdavis.edu/rainbow/html/facts_mental_health.html.

³ Jozífková E. (2010) Pravda, hanba a diagnóza: proč vyjmout sadomasochismus ze seznamu deviací. *Fórum sociální práce*, 2: 53–63.

Vzhledem ke značné různorodosti dostupných dat i tematických námětů si klademe obecnější cíl, a to představení BDSM jako nového kulturního prvku a jeho analýzu z více možných perspektiv.

Postoj k BDSM mapujeme jak v rámci online prostoru, tak v rovině zkoumání veřejného mínění, k čemuž nám slouží hned několik zdrojů dat. Pracujeme s reprezentativním vzorkem české dospělé populace z omnibusového výzkumu z roku 2017⁴. Do dotazníku byla přidána baterie otázek týkající se různých forem násilí. Na tvorbě položek k tématu konsensuálního násilí se podílela autorka této práce. Díky této baterii jsme mohli měřit postoj české veřejnosti k násilí s ohledem na některé další charakteristiky respondentů, které nám nástroj nabídl.

Využíváme i data ze sondy mapující zkušenosti a postoje vůči násilí u českých vysokoškolských studentů z roku 2018⁵. Zde jsme použili některé položky z výzkumu předchozího, navíc jsme ovšem přidali i položky týkající se vlastních zkušeností respondenta s konsensuálním i nekonsensuálním násilím.

V této souvislosti jsme se věnovali i metodologickým aspektům dotazování na citlivá témata. Provedené ověření této možnosti má samozřejmě meritorní význam z hlediska napojení tématu do širšího diskursu. Klademe si navazující otázku, zda postoje české veřejnosti k různým projevům a aktivitám spojeným s konsensuálním sexuálním násilím korespondují s obecnějším trendem české společnosti, a to s relativně vyšší mírou tolerance vůči násilí oproti jiným zemím. V přístupu české veřejnosti k placeným formám sexuálního násilí můžeme hledat analogii k placeným sexuálním službám obecně. Očekávali jsme nižší úroveň tolerance vůči komodifikované formě BDSM než u formy soukromé, partnerské. Hypoteticky lze totéž předpokládat u souboru studentů, jakkoli je možno u nich očekávat další generační posun směrem k toleranci.

Placená forma sexuální dominance a její zasazení do rámce komodifikace sexuality představuje jednu z námi řešených dimenzí, která se BDSM scénou týká. Jelikož se jedná o téma zatím velmi skromně popsané, volili jsme pro tuto dimenzi mimo kvantitativního přístupu i kvalitativní.

---

⁴ Pozn.: Údaje z šetření postojů české veřejnosti z roku 2017. Omnibusový výzkum FF UK (podpořený schématem UK PROGRES Q 15), realizovalo Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i., v době od 17. do 27. listopadu 2017. Kvótní výběr pracoval se znaky kraj (NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání a je reprezentativní pro obyvatelstvo ČR ve věku od 18 let. Z výběru 1110 osob bylo získáno 956 dotazníků v rámci standardizovaného face-to-face rozhovoru.

⁵ Pozn.: Výzkumný projekt „Násilí v partnerských vztazích“ (2012-2013) pokračuje v letech 2018-2020 pod názvem „Partnerské násilí: diferenciacie jeho podmínek, měření a hodnocení“, je podporován Grantovou agenturou ČR (18-23940S). Odpovědný řešitel: doc. PhDr. Jiří Buriánek, CSc., realizovala katedra sociologie FF UK. Sonda z roku 2018 pracovala se souborem studentů vysokých škol v České republice v prezenční formě studia.

Využíváme také data získaná online z rozmezí let 2015–2017. Sociální sítě a internet obecně nabízí široké využití pro osoby se specifickými sexuálními potřebami a zájmy. Jedná se o pestré nabídky webových stránek od komunitních, zájmových, seznamek až po inzerce služeb placených. Vzhledem k nárůstu počtu uživatelů online sociálních sítí je další předkládanou dimenzí i online sféra BDSM v podobě komunitních webů i inzerce placených BDSM služeb. Zde analyzujeme obsah profilů a sdělení opět pomocí integrovaných přístupů pod záštitou online etnografie.

Sociologie nám pomáhá hledat určité teoretické rámce, které alespoň částečně kotví náš spíše explorativní přístup k problematice. Současně čerpáme z poznatků týkajících se některých sexuálních skupin z perspektivy kulturně-historické. Původně okrajové nebo menšinové skupiny procházely nebo stále prochází obdobným sociálním procesem od zavržení až po společenskou toleranci a akceptaci. Bez této paralely bychom stěží mohli spolehlivě mapovat takto krátký, byť dynamický proces.

Práce se samozřejmě opírá též o několik českých autorů^{6; 7; 8; 9; 10; 11; 12}, věnujících se tématu z pohledu jiných vědních oborů. Náš přístup a tematické rozpětí je ovšem nejvíce podpořeno sociologicky laděnými výzkumy ze zahraničí. Téma se snažíme zachytit aktuálně v čase, proto zde pracujeme i se zdroji ne zcela obvyklými. Jedná se většinou o relevantní tematické webové stránky a stránky BDSM komunit, stejně jako o inzertní portály určené pro představení BDSM služeb, prodej zboží a nabídku veřejných programů a vystoupení. To vše nám pomáhá poznat BDSM scénu v České republice i v zahraničí a od roku 2015, kdy započalo naše prvotní sociologicky laděné zkoumání, postihnout i vývoj dané problematiky a mediálního obrazu tohoto specifického sexuálního chování. V práci proto využíváme i výběr mediálních sdělení, nejčastěji v podobě krátkých reportáží či pořadů o BDSM určených pro širokou veřejnost. Zaznamenali jsme i vzrůstající zájem sféry akademické. V posledních letech nalezneme ve veřejných databázích hned několik závěrečných prací od úrovně

---

⁶ Jozífková E., & Flégr J. (2006). Dominance, submissivity (and homosexuality) in general population. Testing of evolutionary hypothesis of sadomasochism by internet-trap-method. *Neuroendocrinology Letters*, 27: 711-718.

⁷ Jozífková, E., Konvička, M., & Flégr, J. (2014). Why do some women prefer submissive men? Hierarchically disparate couples reach higher reproductive success in European urban humans. *Neuroendocrinology Letters*, 35 (7): 594–601.

⁸ Jozífková, E., Bartoš, L., & Flégr, J. (2012). Evolutional background of dominance/submissivity in sex and bondage: the two strategies? *Neuroendocrinology Letters*, 33: 636–642.

⁹ Řezníčková, Z. (2011). *Proces coming outu u žen se zaměřením na BDSM: analýza výpovědí návštěvnic BDSM klubu v Praze*. Bakalářská práce. Praha: Fakulta humanitních studií, Karlova univerzita v Praze.

¹⁰ Řezníčková, Z. (2018). *Vybrané charakteristiky osob, provozujících sadomasochistické aktivity*. Diplomová práce. Praha: Filozofická fakulta, Karlova univerzita.

¹¹ Pospíšil, M. (2013). *Vnitřní coming out u lidí praktikujících BDSM*. Diplomová práce. Olomouc: Filozofická fakulta, Univerzita Palackého.

¹² Drdová, L. (2020). *From Steel to Plush: Symbolic Boundaries, Authenticity and Inauthenticity in the BDSM Subculture*. Disertační práce. Brno: Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita.

bakalářské po doktorskou, které se věnují tématu BDSM. Jde o typické formy úvodního seznamování se s tématem s důrazem na jeho atraktivitu, práce ovšem většinou nepřekračují rozměr třeba i zajímavé sondy.

Cíl této práce definujeme jako snahu o širší vymezení dimenzí a souvislostí konsensuálních násilných sexuálních praktik a o následnou analýzu těch, které doposud zůstávaly stranou zájmu. Chceme překročit rámce zkoumání pohledů aktéra či komunity, zajímá nás i pohled zvenčí, z perspektivy společnosti, z hlediska přijatelnosti nových kulturních vzorců dnes již poměrně výrazně podporovaných starými i novými médii. Jde nám také o otevření diskuse o budoucích teoretických i empirických přístupech k tématu, a to hlavně v českém prostředí. Tato práce neaspiruje na komplexní analýzu zkoumaného fenoménu, chce ovšem specificky přispět k bádání z pohledu sociologického, a to v oblasti konceptuálních i metodologických východisek pro představené téma. Nepouštíme se proto do hlubšího zkoumání české BDSM scény z pohledu aktérů – to bychom zasahovali do práce kolegů z oboru psychologie či témat přinejlepším mikrosociologických ve formě interpretativních přístupů. Náhled samotného aktéra proto využíváme pouze u specifického tématu placených sadomasochistických služeb.

Předkládané výsledky jsou ovšem nezanedbatelným přínosem v podobě aktuální, empiricky založené analýzy prezentace a reflexe konsensuálních sexuálních praktik, jak v jejich reálné, tak virtuální podobě. Dovolujeme si tvrdit, že v oblasti zkoumání BDSM virtuální reality s akcentem na komodifikaci je tato disertační práce v České republice počinem vcelku průkopnickým.

1 Teorie a praxe konsenzuálního sadomasochismu

První kapitola disertační práce představuje teoretické ukotvení pojmů sadomasochismus, BDSM a konsenzuální sexuální násilí. V rámci podkapitol postupujeme od obecného zkoumání lidské sexuality přes změny v diagnostickém vymezení sexuální preference sadismu a masochismu až po rozbor legislativních aspektů BDSM. V rámci předkládaných tezí ovšem uvádíme jen zcela základní informace potřebné pro orientaci čtenáře v tématu a prostor více ponecháváme výstupům z výzkumu.

1.1 Pojem sadomasochismu

Prvotní pojetí konsenzuálního sexuálního násilí a sexuálního sadomasochismu vycházelo z definic aberací (jinak též zvaných parafilie, dříve sexuální deviace)¹³. Tyto definice vznikaly na medicinském základu, kdy osobami s diagnostikovanou sexuální deviací byly povětšinou klinické případy a osoby s rozsáhlými problémy plynoucími z odlišné sexuality. Dnes prochází klinická definice celosvětově velkými změnami, kdy v některých zemích dochází k reflexi sadomasochismu jako jiné varianty sexuality, která s sebou nemusí nést pro participanty žádná negativa.

MKN-10¹⁴ (ICD-10) definuje sadomasochismus takto:

„Preference sexuální aktivity, která zahrnuje působení bolesti, ponižení nebo omezování osobní svobody. Jestliže subjekt raději takovou stimulaci přijímá, jde o masochismus, jestliže jí sám provádí, pak jde o sadismus. Subjekt často pociťuje sexuální vzrušení jak ze sadistických, tak masochistických aktivit.“. Tato definice je aktuálně platná i pro Českou republiku.

Sexuální sadismus, stejně jako masochismus, může mít mnoho podob a kombinací s dalšími sexuálními odchylkami či parafiliiemi. Míra preference se dle Brichtína¹⁵ odvíjí též od toho, zda je dotyčná osoba sexuálně vzrušována pouze a jedině specifickým nekonvenčním sexuálním chováním (či předmětem) a jiné formy sexuálního aktu zůstávají mimo jeho/její zájem. Existují jedinci s vyhraněnou preferencí, kteří nejsou vzrušováni konvenčním sexuálním chováním vůbec, a takovou formu sexu buď podstupují z pocitu nutnosti, odmítají ji nebo jí dokonce vůbec nejsou fyzicky schopni. Jiní autoři¹⁶ uvažují o sadomasochismu jako

---

¹³ Weiss, P. (2002). *Sexuální deviace: Klasifikace, diagnostika a léčba*. Praha: Portál.

¹⁴ WHO (2019). *MKN-10: Mezinárodní klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů: desátá revize*. Tabeleární část. Aktualizované vydání k 1. 1. 2020. Praha: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR.

¹⁵ Brichtín, S. (1996). *Sexuální delikventi z pohledu psychiatrické sexuologie*. Praha: Psychiatrické centrum.

¹⁶ Kolmes, K., Stock, W., & Moser, C. (2006). Investigating bias in psychotherapy with BDSM clients. *Journal of Homosexuality*, 50 (2-3): 301-324. doi:10.1300/J082v50n02_15.

o všem od celkového životního stylu až po občasné zařazení těchto aktivit do sexuálního života, který lze označit za zcela obvyklý, běžný, konvenční.

Ve spojení se sadomasochismem se hojně setkáváme také s pojmem BDSM. BDSM jako složenina několika slov vyjadřuje sexuální preferenci a aktivity s ní spojené.

BD, B&D = Bondage a disciplína: aktivity zahrnující svazování, omezování v pohybu, nejčastěji za použití provazů i jiných pomůcek, ale také výcvikové aktivity.

SM, S/m = sadismus, masochismus, sadomasochismus: praktiky zahrnující aktivity zaměřující se na tělesno, způsobující fyzický diskomfort či bolest v různé míře, často za využití pomůcek (důtky, bič, svorky apod.). Osoby zaměřené na „fyzické SM“ vnímají při sexuální aktivitě jako vzrušující podněty (nebo představu podnětů), které u ostatních osob většinou vyvolávají pocit bolesti nebo nepříjemného tlaku.¹⁷

DS, D/s = dominance a submitivita: přístupy, které zahrnují nadřazený/podřízený přístup, např.: verbální rozkazy, urážky, ponížení, uplatňování psychického nátlaku. Pojmy jsou často zaměňované či splývají s SM, nicméně některé komunity participantů je oddělují.¹⁸

1.2 Výzkumy týkající se BDSM

Na zahraniční scéně se v první polovině 20. století objevovaly vědecké články zabývající se různými aspekty sadomasochismu.¹⁹ Byla to ovšem až druhá polovina minulého století, kdy téma sadomasochismu více proniklo do širší akademické veřejnosti, nejen jako téma psychiatrů a lékařů.^{20; 21; 22} Současně se uskutečnilo také několik zásadních reprezentativních výzkumů na téma BDSM.^{23; 24}

Mýtus založený na tvrzení, že se v BDSM praktikách u praktikujících osob odráží jakési trauma z minulosti, vyvracejí výzkumy Sandnabby a kol.²⁵ a dalších^{26; 27}. To také

---

¹⁷ Jozífková, E. (2017). Otázky a odpovědi: Co znamená BDSM, D/s, fyzické SM, B&D, leathersex? *En.k.net* [online]. [cit. 2019-10-26]. Dostupné z: http://www.en-k.net/questions/otazka2_1.html.

¹⁸ Tamtéž.

¹⁹ Gutheil, E. A. (1947). A Rare Case of Sadomasochism. *American Journal of Psychotherapy*, 1 (1): 87–92.

²⁰ Weinberg, T. S., Williams, C. J., & Moser, Ch. (1984). The Social Constituents of Sadomasochism. *Social Problems*, 31 (4): 379–389.

²¹ Card, C. (1984). Review Essay: Sadomasochism And Sexual Preference. *Journal of Social Philosophy*, 15 (2): 42–52.

²² Weinberg, T. S. (1987). Sadomasochism in the United States: A Review of Recent Sociological Literature. *Journal of Sex Research*, 23 (1): 50–69.

²³ Spengler, A. (1977). Manifest sadomasochism of males: Results of an empirical study. *Arch. Sex. Behav.*, 6: 441–456.

²⁴ Nordling, N., Sandnabba, N. K., & Santilla P. (2000). The Prevalence and Effects on Self-Reported Childhood Sexual Abuse Among Sadomasochistically Oriented Males and Females. *Journal of Child Sexual Abuse*, 9: 53–63.

²⁵ Sandnabba N. K., Santilla, P., Alison, L., & Nordling, N. (2002). Demographic, sexual behaviour, family background and abuse experiences of practitioners of sadomasochistic sex: a review of recent research. *Sexual and Relationship Therapy*. 17 (1): 39–55.

²⁶ Richters, J., De Visser, R., Grulich, A., & Rissel, C. (2008). Demographic and psychosocial features of participants in BDSM sex: Data from a national survey. *Journal of Sex Research*. 45 (2): 98–99.

²⁷ Lehmiller, J. (2020). How Many People Have Fantasized About Forcing Sex On Others? *Lehmiller.com* [online]. 11. 3. 2020 [cit. 2020-03-11]. Available from: <https://www.lehmiller.com/blog/2020/3/11/how-many-people-have-fantasized-about-forcing-sex-on-others>.

přispívá k psychologické destigmatizaci osob, které jsou nějakým způsobem s BDSM spojeny, ať už pouze fantaziemi, nebo i samotným jednáním.

Z amerického výzkumu z 90. let navíc vyplývá, že do svého sexuálního života implikuje prvky BDSM asi 5–10 % tamější populace, přičemž míra použitého konsenzuálního sexuálního násilí je spíše mírná nebo jen symbolická.²⁸ Jiné americké výzkumy představují velmi obdobná čísla v populaci. Autoři²⁹ např. hovoří o 11 % žen a 14 % mužů v USA, kteří někdy vyzkoušeli sadomasochisticky laděný sex, přičemž vlastnictví sadomasochistických sexuálních pomůcek bylo zjištěno u necelých 10 % domácností. Australané zase podle výzkumu Richterse a kol.³⁰ praktikovali sadomasochistický sex v rozmezí od 1,4–2 % dotázaných³¹. Americká studie publikována v roce 2017 hovoří o reprezentativním výzkumu 2021 Američanů nad 18 let a jejich zkušenostech s BDSM. Otázky byly položeny tak, že respondent odpovídal, zda v rámci svého sexuálního života vyzkoušel různé BDSM aktivity lehčího charakteru. Okolo pětiny všech dotázaných mužů a žen uvedlo svazování v rámci sexu, okolo 30 % respondentů též hovořilo o zařazení výprasku, o něco méně pak o hravější formě bičování, přes 4 % mužů a 2,6 % žen navštívilo BDSM party či klub.³²

---

²⁸ Reinisch, J. M., & Beasley, R. (1990). *Kinsley Institute New Report on Sex*. St. Martins Press.

²⁹ Janus S. S., Janus C. L. (1993). *The Janus Report on Sexual Behavior*. New York: John Wiley & Sons.

³⁰ Richters, J., Grulich, A. E., De Vieser, R. O., Smith, A. M. A., Rissel, C. E. (2003). Sex in Australia: Autoerotic, esoteric and other sexual practices engaged in by a representative sample of adults. *Australian And New Zealand Journal Of Public Health*. 27 (2): 180–190.

³¹ Pozn.: Do studie bylo zahrnuto 19307 respondentů.

³² Lehmillier. J. (2017). How Many Americans Have Tried BDSM? (Infographic). *Lehmillier.com* [online]. 16. 8. 2017 [cit. 2020-08-06]. Dostupné z: <https://www.lehmillier.com/blog/2017/8/16/how-many-americans-have-had-a-bdsm-experience-infographic?rq=BDSM>.

2 BDSM: od komunity po komoditu

Druhá kapitola disertační práce pojednává o dvou sférách BDSM, a to komunitě a BDSM placených službách. Obě sféry představujeme nejprve v rovině teoretické. V oblasti výzkumu těchto témat se věnujeme zejména jejich online podobě. Za použití přístupu netnografie^{33; 34} (online etnografie) se zabýváme online BDSM komunitou v českém prostředí, inzertními a reklamními online profily věnovanými placeným službám sexuální dominance a v neposlední řadě tématem finanční dominance (FinDom) a finančního otroctví online. Celou kapitolou se prolíná téma nastavených pravidel a tabu BDSM aktivit, ať se již jedná o placenou službu, komunitu či soukromou interakci.

2.1 Online komunita BDSM v České republice

Komunitní interakce je velmi důležitá z hlediska socializace i z prevence. Jedinci se zde mimo vlastní seberealizace a normalizace svých pocitů a potřeb učí o nutnosti dodržovat pravidla sadomasochisticky laděných setkání, ať už se jedná o provádění praktik lehkých nebo více specifických a potencionálně nebezpečných.³⁵ Učení se bezpečné realizaci BDSM je proto jednou z nejdůležitějších funkcí komunity.³⁶ Jozífková³⁷ zaznamenala výrazný posun kolem roku 2004, kdy se v rámci české komunity začaly rozvíjet lepší a bezpečnější podmínky provozování BDSM aktivit vlivem přílivu anglických a amerických zdrojů informací k tématu.

Velmi příznivé výsledky etnografického výzkumu BDSM komunity z USA prezentuje Holt³⁸, podle které dochází v rámci komunity k porušování pravidel pouze v malé míře a komunita tato porušení řeší obvykle informálními metodami. Viktimizace osob zapojených do BDSM ovšem existuje³⁹ a je potřeba jí věnovat zvýšenou pozornost.

---

³³ Xun, J., & Reynolds, J. (2010). Applying netnography to market research: The case of the online forum. *Journal of Targeting, Measurement and Analysis for Marketing*, 18(1): 17–31

³⁴ Schrooten, M. (2012). Moving ethnography online: researching Brazilian migrants' online togetherness. *Ethnic and Racial Studies*, 35(10): 1794–1809.

³⁵ Weinberg, T. S. (1994). Research in Sadomasochism: A Review of Sociological and Social Psychological Literature. *Annual Review of Sex Research*, 5: 257–279.

³⁶ Hoff, G. (2006). Power and Love: Sadomasochistic Practices in Long-Term Committed Relationships. *Electronic Journal of Human Sexuality* [online]. [cit. 2020-05-05]. Available from: <http://www.ejhs.org/volume9/Hoff-abst.htm>.

³⁷ Jozífková, E. (2007). *Sexuální submisivita, dominance a fenomén sadomasochismu*. Disertační práce. Praha: Univerzita Karlova. [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: http://www.bdsm.info.eu/PhD_BDSM.pdf. s. 55.

³⁸ Holt, K. (2016). Blacklisted: Boundaries, Violations, and Retaliatory Behavior in the BDSM Community. *Deviant Behavior*, 37 (8): 1–14.

³⁹ Pitagora, D. (2016). Intimate partner violence in sadomasochistic relationships. *Sexual and Relationship Therapy*, 31 (1): 95–108.

V rámci výzkumu české populace jsme kladli respondentům z řad široké veřejnosti⁴⁰ otázku, co považují na BDSM aktivitách za nejrizikovější. Společenskou nepřijatelnost s rizikem prozrazení preference a následnou stigmatizací dané osoby zvolilo za největší z nabízených rizik necelých 6 % dotazovaných, pro další 4,2 % dotázaných byla největším rizikem možnost, že se daná osoba stane obětí kriminálního jednání v podobě nekonsensuálních praktik, vydírání apod.

Zajímala nás aktuální podoba komunity na největším a nejznámějším českém komunitním webu věnovaném BDSM.⁴¹ Zaměřili jsme se na dostupná data o uživatelích a následně témata jako je **míra anonymity, počet a druh fotografií** v profilech a **typ vyhledávaných interakcí online**. Testovali jsme též rozdíly v těchto kategoriích z hlediska pohlaví, věku, preference vlastního zaměření dominantního, submisivního či switch.

Téma online podoby BDSM české komunity na internetu vnímáme jako velmi aktuální nejen kvůli popularizaci a rozšíření určitých symbolů a typických artefaktů do mainstreamové společnosti, ale hlavně vzhledem k narůstajícím počtům profilů uživatelů na komunitním webu.

Tab. 1: Meziroční nárůst uživatelských profilů na komunitním webu (2016–2017)

Rok	Muži	Muži % z celku	Ženy	Ženy % z celku	Celkem
2016	20733	78,2 %	5771	21,8 %	26504
2017	23313	77,6 %	6742	22,4 %	30055
Meziroční rozdíl	2518	10,8 %	971	14,4 %	3489

Mezi lety 2016 a 2017 můžeme sledovat nárůst o téměř 3 500 profilů (11,6 %). Aktuální počty⁴² uživatelů vzrostly na 37 696 uživatelů celkem. Z toho se jedná o 8 748 profilů ženských a 28 948 profilů mužských. Za poslední 3 roky tedy sledujeme příbytek uživatelů celkově o dalších 7 641, což tvoří 20% nárůst od roku 2017. Nepoměr mezi počtem žen a mužů odráží reálnou situaci na BDSM scéně nejen v České republice. Tento nepoměr dopadá samozřejmě i na rozdělení mužů a žen podle preference submise či dominance. I autoři

⁴⁰ Pozn.: Omnibusový výzkum FF UK (podpořený schématem UK PROGRES Q 15), realizovalo Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i., v době od 17. do 27. listopadu 2017. Kvótní výběr pracoval se znaky kraj (NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání a je reprezentativní pro obyvatelstvo ČR ve věku od 18 let, více viz kapitola 3.

⁴¹ Pozn.: Abychom zachovali co možná nejvyšší míru anonymity uživatelů zkoumaného webu, nebudeme uvádět jeho název. S dalšími českými autory akademických prací orientovaných na BDSM platí obdobná dohoda o nepublikování takových názvů.

⁴² Pozn.: k 10. 3. 2020, 12:00.

zahraničních studií totiž zaznamenali markantní nedostatek dominantních žen oproti „poptávce“ mužů v komunitě, a to nejen online.^{43; 44} „Subů a otroků je mnohem více než dominantů, a když jsou bez pána, kde najdou jiného? Tak se těch pánů drží zuby-nehty.“⁴⁵ Není proto překvapivé, že právě v případě submisivních mužů tak může být opravdu velmi komplikované najít si sexuálně dominantní partnerku.⁴⁶ I výše uvedený nepoměr nás přiměl prozkoumat blíže, co např. v BDSM online komunitě uživatelé hledají. Zaměřili jsme se přitom na 256 nejaktivnějších profilů⁴⁷.

Tab. 2: Pohlaví * Hledané aktivity na webu

		Hledané aktivity na webu				Celkem
		nehledá žádný kontakt/pouze chat	hledá akce, přátelé, flirt, pravidelné aktivity	hledá dlouhodobý vztah		
Pohlaví	muž	frekv.	36	69	46	151
		%	23,8 %	45,7 %	30,5 %	100,0 %
	žena	frekv.	52	33	20	105
		%	49,5 %	31,4 %	19,0 %	100,0 %
Celkem		frekv.	88	102	66	256
		%	34,4 %	39,8 %	25,8 %	100,0 %

p < 0,001

V našem vzorku se ženy jeví jako opatrnější a uvádí častěji nezáměr o interakce, celkem v polovině vybraných profilů žen. Téměř 46 % mužů přichází na BDSM komunitní web hledat nějaké BDSM aktivity, ať už v podobě seznamování se s podobně smýšlejícími lidmi, tak různé společenské akce jako jsou klubové party, srazy a workshopy, tak i zábavu a flirt s touto tematikou. Zbylí uživatelé přichází se zájmem o nalezení dlouhodobého vztahu se sexuálně kompatibilním partnerem s preferencí sadomasochismu.

Samozřejmě jsme testovali⁴⁸ též rozdíl v podskupinách muži/ženy, submisivní/dominantní/switch a ve věkových kategoriích co se týče fotografií v profilu

⁴³ Ernulf, K. E., & Innala, S. M. (1995). Sexual Bondage – A Review and Unobtrusive Investigation. *Archives of Sexual Behavior*, 24: 631–654.

⁴⁴ Bancroft, J. (1989). *Human Sexuality and Its Problems*. Edinburg: Churchill Livingstone.

⁴⁵ U Kulatého stolu. (2019). Master Drex: Mám dva otroky. Klientelu tvoří převážně manažeri. *Youtube.com* [online] 13. 11. 2019 [cit. 2020-08-20]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=gHO5Ht_HTBQ.

⁴⁶ Baumeister, R. F. (1988). Masochism as Escape From Self. *Journal of Sex Research*, 25 (1): 28–59.

⁴⁷ Pozn.: Zkoumaný vzorek zahrnoval celkem 256 uživatelských profilů z daného webu, z toho 151 mužských a 105 ženských s uváděným věkem od 19 do 68 let. Záměrný výběr byl podložen několika kritérii výběru a to: poslední aktivita (online přihlášení) ne starší než 3 týdny od data zkoumání, profil s vyplněnými základními předdefinovanými informacemi. Vyřazeny byly profily s chybějícími informacemi a též profily párů (1 profil užívaný dvěma lidmi zároveň). Analýza profilů probíhala od 1.6. do 30. 6. 2017.

⁴⁸ Pozn.: Chí-kvadrát test

(žádné/bez identity/zobrazující identitu). Zde jsme nenašli žádný statisticky významný rozdíl v daných skupinách. Ochrana identity je tedy atributem, který nepodléhá v našem souboru vlivu základních charakteristik, které máme z profilů k dispozici. Tím se můžeme z výsledků našeho vzorku přiklonit k závěrům Crosse a Mathesona⁴⁹, podle kterých je online sadomasochistická interakce velmi důležitou podobou realizace BDSM, ke které anonymita neodmyslitelně patří.

2.2 Profesionální sexuální dominance v České republice

V roce 2015 započala naše prvotní online sonda do tématu české profesionální dominance pro účely této práce. Zkoumanými objekty byly webové profily českých profesionálních domin (profin) a mužů (masterů) na třech vybraných webových stránkách, které se specializují na inzerci BDSM placených služeb.⁵⁰ Během analýzy profilů uživatelů na všech zmíněných stránkách bylo zjištěno celkem 60 profin a masterů. Analýza zahrnuje tedy 100 % BDSM služby inzerujících osob na těchto stránkách v České republice ke dni 5. 3. 2015.

V současnosti je tato disertační práce ojedinělým výstupem, který se placenou formou BDSM zabývá. Volili jsme proto explorativně-deskriptivní přístup k danému tématu. Analyzujeme obdobně jako u komunitního webu profily uživatelů, tentokrát se zaměřením na inzerci placených BDSM služeb. Podobnou analýzu online profilů provedli v roce 2013 např. Denney a Tewksbury⁵¹ či v roce 2012 Goodlin-Fahncke a Cheeseman Dial⁵². Jelikož drtivou většinu osob inzerujících v online prostoru BDSM placené služby tvoří ženy, zaměřili jsme se v naší analýze pouze na ně, tedy pouze na profiny. Zkoumanými tématy byla opět **míra anonymity** uživatelek a **počet a druh fotografií v profilu**. V disertační práci ještě věnujeme pozornost dalším demografickým datům včetně **věku a jeho uvádění v profilech** a **místa výkonu profese v rámci ČR** a celou sekci doplňujeme výňatky z polostrukturovaných rozhovorů s několika profiny, jejichž profily jsme též do analýzy zahrnuli. V práci se věnujeme i **charakteru a typu nabízených placených služeb** z nichž

---

⁴⁹ Cross, P. A., & Matheson, K. (2006). Understanding Sadomasochism. *Journal of Homosexuality*, 50(2): 133–166.

⁵⁰ Pozn.: Webové stránky: www.profidominy.cz, www.profidomina.cz, www.dominy.cz, aktuální počet profilů uživatelek a uživatelů ke dni 5. 3. 2015. Byly vybrány webové stránky s nejdélsí existencí a s nejvyšším počtem registrovaných osob. Někteří svou webovou reklamu umístili na dvě či všechny tři tyto stránky. Každý uživatel byl do analýzy zahrnut pouze jednou i v případě více profilů. Některé existující, ovšem kromě přezdívky zcela prázdné profily, byly z analýzy vyřazeny.

⁵¹ Denney, A.S., & Tewksbury, R. (2013). Characteristics of successful personal ads in a BDSM on-line community. *Deviant Behavior*, 34 (2): 153–168.

⁵² Goodlin-Fahncke, W. E., & Cheeseman Dial, K. A. (2012) "Do Me Please, She Won't": An Examination of Personal Ads Posted by Married Men Seeking Sex from Other Men, *Deviant Behavior*, 33(2): 126–139.

jsme mimo jiné schopni detekovat i **tabu** – tedy předem deklarované odmítané a neposkytované BDSM aktivity.

Provedli jsme též podrobnější rozbor rozdílů a podobností v obsahu informací v profilech žen na webu komunitním a žen inzerujících BDSM placené služby. Zajímalo nás, jestli existuje souvislost mezi druhem profilu (profesionální vs. neprofesionální sexuální dominance) a faktem, že daná žena fotky v profilu vystavuje či nikoli.⁵³ Fotografie, a to ani profilová, není povinnou položkou při založení profilu ani u jednoho podsouboru. Zatímco u uživatelů komunitního webu je podíl těch, které fotografie v profilu mají a těch, které žádné fotografie nevložily téměř vyrovnaný, u uživatelů na profesionálním webu byl rozdíl velmi nápadný. Pouze 3 profily z 55 (5,5 %) neobsahovaly žádný vizuální materiál.

Mezi souborem žen z komunitního webu a souborem profín jsme našli statisticky významný rozdíl z hlediska zveřejňování vlastní identity uživatelky. Zatímco na komunitním webu se jedná o 80 % ženských dominantně zaměřených profilů bez rozpoznatelné identity uživatelky ku 20 % s identitou volně dostupnou a poznatelnou, u profesionálních domin svou identitu odhaluje v profilu téměř 46 % uživatelů. Předpokládáme, že tím dodávají svým službám na důvěryhodnosti a autentičnosti. Tím, že svou reálnou podobu spojí veřejně s BDSM, mohou budít v klientech dojem, že se jedná o „pravou“ preferenci, nikoli jen o výdělek. Přestože jsou ovšem profily profín obvykle bohaté na fotografie jejich služeb a poskytovaných aktivit, i tak více jak polovina z nich zobrazuje sice postavu dané ženy, nikoli však obličej, na jehož základě by mohla být rozpoznána.

Nahota domin se ani v jednom ze souborů neobjevuje, nahota submisivních mužů je součástí profilů profín bohatších na fotografie. Pohlavní styk nebyl zaznamenán na žádné fotografii ani jednoho souboru. Ostatně pohlavní styk patří mezi nejčastěji deklarované odmítané aktivity v profilech profesionálních domin. Takto pornografický materiál, byť s tematikou BDSM, tak bude mít své místo pravděpodobně na jiném sexuálně-erotickém webu, nikoli na komunitně zaměřeném.

---

⁵³ Pozn.: Tato data byla publikována v článku: Špráchalová, L. (2016). Nabídka BDSM placených služeb v internetovém prostředí. In Večerka, K. (ed.). *Úvahy nad sociální patologií. Konference sekce sociální patologie MČSS, Svratka 20. – 22. dubna 2016*, s. 131–136. Praha: Tiskárna F&F.

2.3 FinDom: finanční dominance online

V roce 2017 jsme se jako první multidisciplinární tým⁵⁴ začali zabývat analýzou tématu FinDom⁵⁵, tedy ryze finanční dominance v online prostředí, na sociální síti Twitter. Vzhledem k multidisciplinarnímu výzkumnému týmu a naší předešlé práci s online daty⁵⁶ jsme kombinovali jak kvalitativní, tak kvantitativní přístup pod záštitou již zmíněné netnografie.

Nejprve jsme na základě profesionálního labellingu vytipovali profily, které by mohly potencionálně spadat mezi ty, které se propagují jako aktivní v rámci FinDom aktivit na Twitteru. Následně jsme detekovali klíčová slova spojená s touto tematikou, která uživatelé záměrně ve svých příspěvcích zvýrazňovali jako hashtagy⁵⁷. Krom samotného zásadního hashtagu **#findom**, nás samozřejmě vyhledávání přivedlo na nejčastější kombinace hashtagů, které se s naším klíčovým slovem objevují dohromady. Po analýze mnoha tweetů jsme vybrali několik jednoznačných hashtagů, které jsou s problematikou FinDom spojeny a představujeme je v příloze 5 disertační práce. V konkrétním čase stahování dat se nacházelo aktuálně na Twitteru téměř 47000 tweetů s hashtagem věnovaným tématu FinDom. Dalšími nejvíce se vyskytujícími hashtagy byly #paypig (12752) #paypigs (1642) a #findomme (1268) sloužící k označení uživatelů do FinDom zapojených.⁵⁸

Tyto hashtagy jsme zadali softwaru, který byl vyvinut na stahování velkého objemu online dostupných dat (dále pod názvem data scraper⁵⁹). Ten vyhledal všechny tweety s výskytem námi určených hashtagů, následně jsme detekovali uživatele, kteří takto tweetovali. Jednalo se o desítky tisíc profilů. Následovala opět kvalitativní analýza profilů, která měla poskytnout kontrolu, že se opravdu jedná o profil s primárním účelem účasti, podpory či zájmu o FinDom. Tento profesionální labelling buď insiderem, nebo odborníkem s praxí v tématu, není na poli kvalitativních analýz přístupem neobvyklým⁶⁰ a výzkumníci se

---

⁵⁴ Pozn.: Panos Kostakos, Lucie Špráchalová, Abhinay Pandya, Mohamed Aboeleinen, Mourad Oussalah, Center for Ubiquitous Computing, University of Oulu, Oulu 90014, Finland

⁵⁵ Pozn.: Finanční otroctví může a nemusí být součástí BDSM vztahů i placených služeb, dlouhodobých i krátkodobých. Domina v případě této služby/aktivity přejímá kontrolu nad finanční situací klienta/otroka. Může se jednat o finanční transakce pravidelné (v podobě renty), finanční postihy za prohřešky, ale též odevzdávání kompletního finančního příjmu. Ten se pak k otrokovi vrací formou kapesného, odměn, přídělů. Otrokovi se tak může vrátit jakékoli množství peněz zpět, od celkové sumy po minimum dle chování či smluvených pravidel.

⁵⁶ Pozn.: blíže viz příloha 2 a příloha 3

⁵⁷ Pozn.: Hashtag neboli # – symbol, za nímž se uvede heslo či složenina slov, které vyjadřují hlavní smysl sdělní a současně fungují jako klíčové slovo vyhledávání. Pokud tedy napíšeme do Twitter vyhledávače #findom, nalezneme stovky až tisíce sdělení (tweetů), kde se dané heslo objevilo. Více viz příloha 5.

⁵⁸ Pozn.: Seznam hashtagů vytvořen dne 16. 11. 2017, pro analýzu použit 16. – 18. 11. 2017.

⁵⁹ Pozn.: Data scraper byl vyvinut dr. Panosem Kostakosem, PhD., Center for Ubiquitous Computing, University of Oulu, odborníkem na témata jako jsou big data, digital forensics, digital humanities. Software je neveřejný. Kontakt: panos.kostakos@oulu.fi, panoskostakos.net

⁶⁰ Kozinets, R. V. (2002). The Field Behind the Screen: Using Netnography For Marketing Research in Online Communities. *Journal of Marketing Research*, 39:61-72.

k těmto technikám sběru převážně kvalitativních dat v rámci netnografického výzkumu specifických skupin uchylují čím dál častěji.

V rámci disertační práce publikujeme FinDom data deskriptivního charakteru, která jsou produktem výše popsaných výzkumných aktivit. Hlubší analýza je předmětem současné práce našeho týmu. Prošli jsme prozatím celkem 2173 FinDom profilů a přidělili jim v rámci zkoumané problematiky jedno ze 4 zařazení dle jejich charakteru a účelu. Netvrdíme samozřejmě, že námi definované kategorie jsou pevně dané a konečné.

Tab. 3: Typologie FinDom profilů z Twitteru

Název kategorie	Počet	%
Finanční domina/master	1399	64,4
Cashpig/finanční otrok	169	7,8
Promotér/promo-profil	262	12,1
Jiné	343	15,8
Celkem	2173	100,0

V naší práci jsme se opakovaně přikláněli k tvrzení, že v online sféře se vyskytuje vysoká poptávka oproti nabídce, kdy poptávka submisivně zaměřených jedinců (hlavně mužů) se jeví vyšší než počty dominantních žen.

Zásadním důvodem pro fakt, že 64 % blíže analyzovaných profilů tvoří finanční dominy, je právě použitá a výše popsaná technika. Jelikož jsme se zaměřili nejprve na sběr hashtagů a následně tweetů, jednodušeji byli detekováni ti uživatelé, kteří a) tweetovali o FinDom velmi často, b) používali nejtypičtější kombinace hashtagů pro FinDom. Téměř laicky řečeno, čím více se profil projevoval jako FinDom zaměřený profil, tím lépe byl k nalezení. Pohybujeme se zde v ekonomickém prostředí, proto profily, které chtějí přilákat zákazníky, musí být aktivní, mít pestrou nabídku a aktualizovat se velmi často. Z toho důvodu považujeme tento poměr finančních domin v našem typologizovaném vzorku za logický.

Shrnutí k tématu FinDom zasazené do kontextu sexuální práce a BDSM online nabízíme v závěru disertační práce i stručněji v závěru těchto tezí.

3 Postoj české veřejnosti ke konsensuálnímu sexuálnímu násilí

Náš výzkum se nezaměřuje primárně na život BDSM participantů samotných, ale spíše na pozici BDSM v současné české společnosti. V této kapitole se zabýváme několika základními aspekty sloužícími pro posouzení BDSM z pohledu české veřejnosti:

- a) **ochotou vyjádřit se** k tématu BDSM/konsensuálního sexuálního násilí,
- b) **postoji a tolerancí** ke konsensuálnímu násilnému chování a projevům s ním spojeným,
- c) **vlastní zkušeností** dotázaných s různými formami nejen konsensuálního násilí.

Z formulace našich deskriptivně-exploračních cílů práce i z provedené analýzy vývoje BDSM scény vyplývá v tomto směru očekávaný obsah hypotéz: ve všech aspektech očekáváme relativně vysoký podíl přijetí nového fenoménu, a to zejména v rovině generačního posunu. U mladší generace očekáváme vyšší míru ochoty odpovídat na otázky ohledně BDSM i vyšší míru tolerance vůči jevům spojeným s BDSM a konsensuálním násilím. Pozitivnější postoj očekáváme též u mužů oproti ženám. Tyto vlivy ovšem chceme testovat zapojením do komplexnějších modelů, umožňujících případnou kontrolu dalších proměnných (v závislosti na obsahu datových souborů).

3.1 Ochota odpovídat na otázky ohledně BDSM

Vycházíme z dat z šetření postojů české veřejnosti z roku 2017⁶¹. Z výběru 1110 osob bylo získáno 956 dotazníků v rámci standardizovaného face-to-face rozhovoru. Tento výzkum lze považovat též za metodologickou sondu právě svým zaměřením na problematiku ochoty odpovídat.

Jako základní třídící proměnná nám posloužila otázka týkající se ochoty pokračovat v dotazníku blokem otázek o konsensuálním sexuálním násilí (PP1⁶²). Tato otázka rozhodla, zda bude respondent pokračovat, nebo na jeho žádost tazatel tento blok zcela vynechá.

U této řešené problematiky jsme nemohli spoléhat na empirickou evidenci, spíše jsme se snažili opřít o intuici a sociologickou imaginaci. V daném případě jsme se obávali, že

---

⁶¹ Pozn.: Omnibusový výzkum FF UK (podpořený schématem UK PROGRES Q 15), realizovalo Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i., v době od 17. do 27. listopadu 2017. Kvótní výběr pracoval se znaky kraj (NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání a je reprezentativní pro obyvatelstvo ČR ve věku od 18 let.

⁶² Pozn.: Znění otázky PP1: „V závěrečném bloku otázek bychom se rádi zeptali na některé další souvislosti, pokud jde o spojení tematiky sexu a násilí. Půjde sice především o Vaše názory, a ne o osobní zkušenosti či zážitky, přesto chápeme, že pro mnoho lidí může být toto téma nepříjemné nebo nevhodné pro rozhovor, jaký právě vedeme. Proto Vám nabízíme možnost tento blok otázek přeskočit nebo ho kdykoliv opustit. Můžeme pokračovat v dotazování?“

odpoví jen menší část oslovené populace a že to budou jen specifické skupiny respondentů (lidé mladší, vzdělanější, liberálně orientovaní). Předpokládali jsme, že téma bude pro větší část respondentů či určité skupiny něčím citlivé. Nicméně tento **blok otázek se rozhodly vyplnit dvě třetiny respondentů**⁶³. Odpovídající přitom nemohli vědět, zda budou následovat přímé otázky na jejich osobní zkušenosti či preference. Ty jsme ovšem nekladli, zčásti právě z toho důvodu, že přímý dotaz by byl zajisté citlivější než samo téma. Ve společnosti samozřejmě můžeme očekávat jak výskyt konzervativních osob až puritánů, tak i všemu otevřených liberálů. Ve vztahu k otázkám spojených se sexem lze pak předpokládat, že zájem bude obecně spíše vyšší.

Míra zájmu o blok těchto otázek může sloužit jako **indikátor citlivosti tématu**, jakkoli by bylo možno přistoupit k problému i z opačné strany. Znamenalo by to ptát se, koho takové téma zajímá, nakolik je atraktivní. My se ale v rámci konceptu citlivosti otázek týkajících se BDSM zaměřujeme výrazněji na interpretaci neochoty odpovídat. V disertační práci ovšem věnujeme část textu i teorii citlivých otázek v dotazování.

Celkově ochota pokračovat v tématu není výrazněji podmíněna ani faktory sociálního postavení, ani individuálními charakteristikami respondenta (při vědomí toho, že jsme neprováděli žádnou systematickou diagnostiku osobnosti). Obecný liberalismus a tolerance vůči nonkonformnímu jednání v podobě přijatelnosti chování jako je kouření marihuany či násilné nekonsensuální chování kupodivu též nemůžeme považovat za předpoklad zvyšující šanci odpovídat na námi předložené téma, vyjma tolerance prostituce.

Jistou rezervovanost jsme také očekávali u lidí považujících BDSM za násilí. Tuto položku jakožto indikátor postoje ke konsensuálnímu násilnému sexu (dichotomizovaný do podoby je/není násilí) jsme samozřejmě též zahrnuli do modelu logistické regrese, nicméně se zde signifikantně neprojevil. Nižší šanci k pokračování v dotazníku měli navíc ti respondenti, kteří i u otázek jako je přijatelnost prostituce a placeného sexu odpovídali nic neříkající volbou „nevím“, ve které se může schovávat nejen nezáměr o některá témata. Docházíme tedy k meritornímu závěru, že u větší části nekooperujících zřejmě mohlo jít o efekty únavy z dotazování, ztráty motivace, což se s ohledem na délku a celkovou náročnost omnibusového šetření jeví jako velmi přijatelné vysvětlení.

---

⁶³ Pozn.: celkový počet respondentů: 956, ochotni pokračovat v dotazníku: 644 (67,4 %), nechtějí pokračovat: 312 (32,6 %)

3.2 Tolerance k BDSM jako součást dvojí legitimacy násilí

Testujeme krom jednoduchých souvislostí mezi jevy též možné prediktory vedoucí k toleranci či netoleranci vůči konsensuálnímu sexuálnímu násilí a projevům spojeným s BDSM. V našem článku z roku 2018⁶⁴ a následně v kapitole v monografii z roku 2019⁶⁵ se zabýváme tzv. **dvojí legitimitou násilí**. Ta vyplývá z nejednoznačného posuzování násilných forem jednání ze strany veřejnosti. V rámci třetí kapitoly disertační práce ukazujeme, že část veřejnosti zaujímá vůči některým formám násilí poměrně tolerantní postoj. Ten se v některých výzkumech české společnosti^{66;67} projevuje opakovaně v průběhu let váhavým vyjádřením k určitým situacím obsahujícím násilí (volbou alternativy „záleží na situaci“), což je markantní zejména u znásilnění, kdy jasnou hranici neurčují ani některé ženy. Díky tomuto faktu nejsme ovšem schopni určit, zda dané názorové klima toleranci k BDSM spíše nahrává, nebo situaci ohledně konsensuálních sexuálních násilných praktik více problematizuje. Pokud totiž připustíme možnou diskusi ohledně některých nekonsensuálních forem násilí, bude se o to hůře určovat hranice konsensu v případě BDSM.

V našem výzkumu jsme se ptali na již zmíněné násilné akty a názor respondentů na to, zda se jedná o jasné násilí či ne (zda toto jednání považují za jasné násilnické). V případě facky, vyhrožování a partnerského znásilnění se procenta naprostého souhlasu (ano, jedná se určitě o násilí) pohybovala mezi 23,6 – 43,7 %, přičemž nejjasnějším nežádoucím typem násilí se respondentům jevilo znásilnění (Graf 1). Výsledky svědčí o tom, že hrozba násilím je hodnocena jako něco „horšího“ než facka a že větší část populace stále toleruje fyzické tresty dětí (explicitně výprask za užití předmětu). Naopak **konsensuální formy násilí jsou jako explicitně násilné vnímány jenom malou částí veřejnosti** (určitě se jedná o násilí volilo kolem 6 % dotázaných) a v explorační faktorové analýze tvořily relativně samostatnou komponentu. Nepodařilo se prokázat souvislost s věkem nebo vzděláním u obou hlavních forem domácího násilí, hodnocení facky nebo znásilnění tak zůstává závislé pouze na pohlaví respondenta. U facky se ženy relativně častěji přiklánějí k variantě rozhodně ano, u znásilnění tuto variantu většinou preferují.

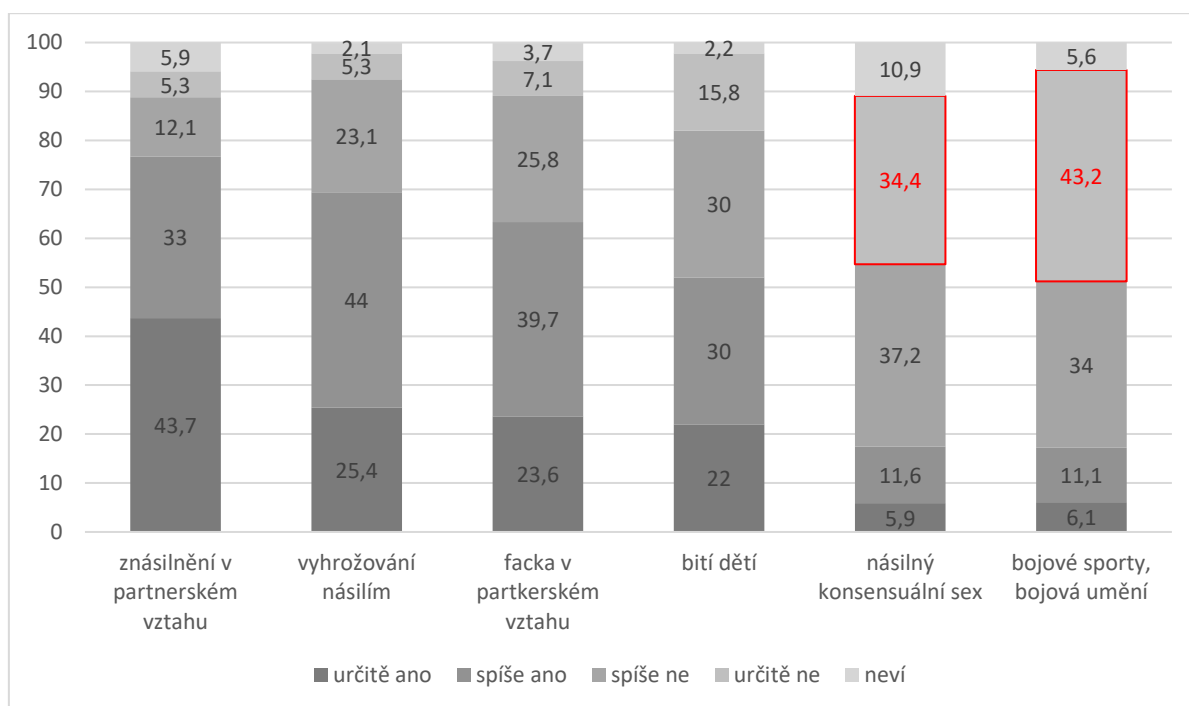
⁶⁴Špráchalová, L., & Křivánek, V. (2018). Legitimita konsensuálního sexuálního násilí z pohledu české veřejnosti. In Večerka, K. (ed.), *Vývojové změny sociálně patologických jevů v proměnách času. Konference sekce sociální patologie ČSS. Luhačovice, 28. – 30. dubna 2018*: 53–59. Praha: Česká sociologická společnost.

⁶⁵Buriánek, J., & Špráchalová, L. (2019). Rape and violent sex: Two forms of legitimacy or one cultural paradigm in Czech society?. In Pływaczewski, E. W., & Guzik-Makaruk, E. M. *Current Problems of the Penal Law and Criminology*: 379–394. Warszawa: Wydawnictwo C. H. Beck.

⁶⁶Buriánek, J., & Pikálková, S. (2013). *Intimate Violence. A Czech Contribution on International Violence Against Women Survey*. Praha: Karolinum.

⁶⁷Buriánek, J. et al. (2015): *Abused, Battered, or Stalked: Violence in Intimate Partner Relations Gendered*. Praha: Karolinum.

Graf 1: Definice násilí českou veřejností (%)

Poté, co jsme zkonstruovali **index (ne)tolerance BDSM** na základě baterie hodnotících výroků, testovali jsme vliv možných prediktorů pomocí lineární regrese. Model vysvětlil 55 % variance, zde shrnujeme pouze hlavní poznatky.

Oproti respondentům z vesnic a malých měst to jsou respondenti z velkoměst, kteří prokazují signifikantně vyšší míru tolerance vůči BDSM. Též muži oproti ženám a respondenti mladší oproti respondentům starším než 55 let prokazují vyšší toleranci k praktikám spadajícím do BDSM. Oproti dílčí analýze se v tomto konkrétním modelu neuplatnil signifikantní vliv rodinného stavu. Méně tolerantní postoj zaujímají respondenti, kteří uvedli, že jejich postoj k blízké osobě, která má značnou zkušenost s BDSM, by se zhoršil, o něco méně netolerantní jsou ti, jejichž postoj by se k takové osobě oslabil.

Jakou roli zde hraje postoj k násilí, tedy posouzení, jestli je konsenzuální sadomasochismus dle respondenta jasným násilím? Odpovědi „spíše ano“ a „spíše ne“ u této položky se signifikantně neliší od skupiny respondentů, kteří „neví“. Tyto tři možnosti naznačují možný ambivalentní postoj či ne zcela jasný názor na dané chování. Výsledek u odpovědí vyhraněných, tedy že BDSM je určitě jasné násilí a BDSM určitě není jasné násilí, naznačuje v obou případech vyšší míru tolerance k BDSM. Také zde je zřejmě důležitým aspektem konsenzuální prvek.

Svou roli v modelu hraje i pocit respondenta z BDSM a vědomí rizika⁶⁸ s těmito aktivitami spojeným. Pokud BDSM vzbuzuje v respondentovi spíše důvěru nežli pocit zvrhlosti, bude se vůči BDSM projevovat tolerantněji. Pokud ovšem nabude pocitu, že se jedná o více šaškárnu⁶⁹ nežli lásku a spíše amatérství nežli profesionalitu, bude více netolerantní vůči BDSM obecně. Z modelu můžeme také usuzovat, že čím menší je pocit rizika z BDSM aktivit, tím bude respondent tolerantnější.

Postoj k blízké osobě s intenzivní zkušeností s BDSM

Naším dalším předpokladem je, že míra obecné tolerance může dosahovat v našem souboru vyšších hodnot než tolerance, která se vztahuje bezprostředně k respondentovu soukromí. Jiný postoj by tedy mohli respondenti vykazovat k BDSM tématu v případě, že se ptáme konkrétně na osobu jim blízkou. V této položce (Tab. 4) se jednalo konkrétně o partnera/partnerku, sourozence, vlastní dítě nebo kamaráda, pokud by tyto osoby měly někdy intenzivní zkušenost s BDSM. Více jak polovina dotázaných uvedla nezměněný postoj, čtvrtina odpovídajících ovšem přiznala možnost ochladnutí vztahu k osobě blízké, o které by se něco takového dozvěděla. Přes 18 % respondentů neví, jak by reagovala na takovou informaci, což je též logické. Pokud se s takovou situací ještě nesetkali, netuší, jak ji vyhodnotit. Mizivá část odpovídajících by reagovala změnou vztahu s takovou osobou kladným směrem.

Zajímalo nás také, jestli respondentův postoj k takové blízké osobě ovlivněn jeho názorem na konsenzuální násilný sex – zda ho považuje za jasné násilí nebo naopak. Tento vztah se ovšem nejeví jako signifikantní.

Tab. 4: Postoj k blízké osobě s BDSM zkušeností dle pohlaví⁷⁰

		Pohlaví		Celkem
		muž	žena	
Oslabený, zhoršený postoj	počet	67	104	171
	%	39,2 %	60,8 %	100,0 %
Nezměněný, posílený postoj	počet	200	149	349
	%	57,3 %	42,7 %	100,0 %
Celkem	počet	267	253	520
	%	51,3 %	48,7 %	100,0 %

p < 0,001

⁶⁸ Pozn.: Položka mírně překračuje hladinu významnosti (p = 0,58).

⁶⁹ Z důvodu odlehčení situace dotazování jsme použili sémantický diferencíál v této podobě.

⁷⁰ Pozn.: N = 522, missing („neví“) = 118

Model logistické regrese pro toleranci vůči osobě blízké s BDSM zkušeností

V modelu logistické regrese se signifikantně uplatnily tyto proměnné:

- Postoj k blízké osobě s BDSM zkušeností (PP.5): závisle proměnná v dichotomické podobě 0 = oslabený až zhoršený postoj, 1 = nezměněný až pozitivnější postoj,
- **tolerance k BDSM:** průměrová proměnná z položek PP.4a-PP.4g s možností vynechání odpovědi na jednu z položek. Čím vyšší je hodnota průměru tím vyšší je míra nesouhlasu s projevy BDSM,
- **pocit z BDSM (znehucení vs. sympatie) (PP.3c):** sedmibodová škála. Čím vyšší hodnota, tím vyšší je sympatie s BDSM,
- **sebehodnotící faktor 1 (AP.2, AP.3):** položka vznikla jako jedna ze šesti komponent analýzy hlavních komponent, vyjadřující vřelost, laskavost, vyrovnanost, klid, společenskost, otevřenost a energičnost.

Tab. 5: Postoj k blízké osobě s BDSM zkušeností (logistická regrese) ⁷¹

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
(Ne)tolerance k BDSM ⁷²	-2,084	,328	40,468	1	,000	,124
Pocit z BDSM (znehucení vs. sympatie) PP.3c	,339	,100	11,376	1	,001	1,403
Sebehodnotící faktor (1)	-,408	,151	7,252	1	,007	,665
Constant	6,193	1,166	28,199	1	,000	489,220

Nagelkerke R² = 0,489

Použili jsme dichotomickou verzi závisle proměnné⁷³. Při pohledu na hodnoty ve sloupci Exp(B) můžeme s notnou dávkou statistické jistoty hovořit jednoduše o mizivé šanci netolerance k takové blízké osobě u lidí obecně tolerantních k BDSM. Pokud se respondentův pocit z BDSM blíží spíše sympatiím, má též vyšší šanci k neutrálnímu či dokonce pozitivnějšímu postoji vůči blízké osobě, která má s BDSM zkušenost. Současně mají nižší šanci k nezměněnému až pozitivnějšímu postoji k takové osobě respondenti, kteří sebe sami hodnotí jako společenské, energické, vřelé, laskavé a klidné.

⁷¹ Pozn.: V modelu byla použita sada proměnných, mezi nimiž např. věk, pohlaví, rodinný stav, vzdělání, víra, velikost bydliště, politická orientace a další. seznam všech proměnných vstupních proměnných viz příloha 8, metodika práce viz příloha 11.

⁷² Pozn.: čím vyšší hodnota průměrové proměnné (Ne)tolerance k BDSM, tím vyšší míra netolerance

⁷³ Pozn.: závisle proměnná Postoj k blízké osobě s intenzivní BDSM zkušeností: 0 = zhoršený až oslabený postoj, 1 = neutrální až pozitivní postoj

Shrnutí

Na základě dílčích výsledků si dovoluujeme tvrdit, že postoj k BDSM je poměrně nezávislým prvkem, který není příliš ovlivněn základními charakteristikami populace. Ani do jednoho z našich modelů se signifikantně nepromítl stupeň vzdělání nebo víra. Mezi prediktory tolerance k BDSM se objevilo několik charakteristik osobního a sociálního rázu jako velikost bydliště, pohlaví nebo věk, ale za silnější zde můžeme považovat spíše položky vyjadřující postoj k jednotlivým situacím či jevům a v neposlední řadě i pocit z aktivit konsenzuálního sadomasochismu. Můžeme též konstatovat, že ani posouzení BDSM jako jasného násilí nemusí být překážkou ve vyšší míře tolerance k jevům a chování s BDSM spojenými. Někteří respondenti tak nejen legitimizují BDSM jako určitý medializovaný jev a sexuální projevy, ale přímo jako formu násilného chování, které je z jejich pohledu ovšem přípustné – pravděpodobně s ohledem na konsenzuální charakter aktivit.

Obecně tolerantní postoj k BDSM zvyšuje též šanci, že ani osoba blízká s touto zkušeností nebude nahlížena negativně. V tomto modelu mířeném na osobu blízkou se vytrácí signifikantní vliv věku, pohlaví a dalších osobních i sociálních charakteristik respondenta a vstupují sem mimo obecné tolerance právě 2 položky, které nám více přibližují pocit a sebepojetí dotazovaných.

3.3 Sonda postojů českých vysokoškolských studentů

Jako další výzkumný soubor jsme využili české vysokoškolské studenty, kterým jsme pokládali otázky vyjadřující postoj k BDSM. Zašli jsme oproti předchozímu výzkumu české dospělé populace i o něco dále a tázali jsme se na osobní zkušenosti.⁷⁴

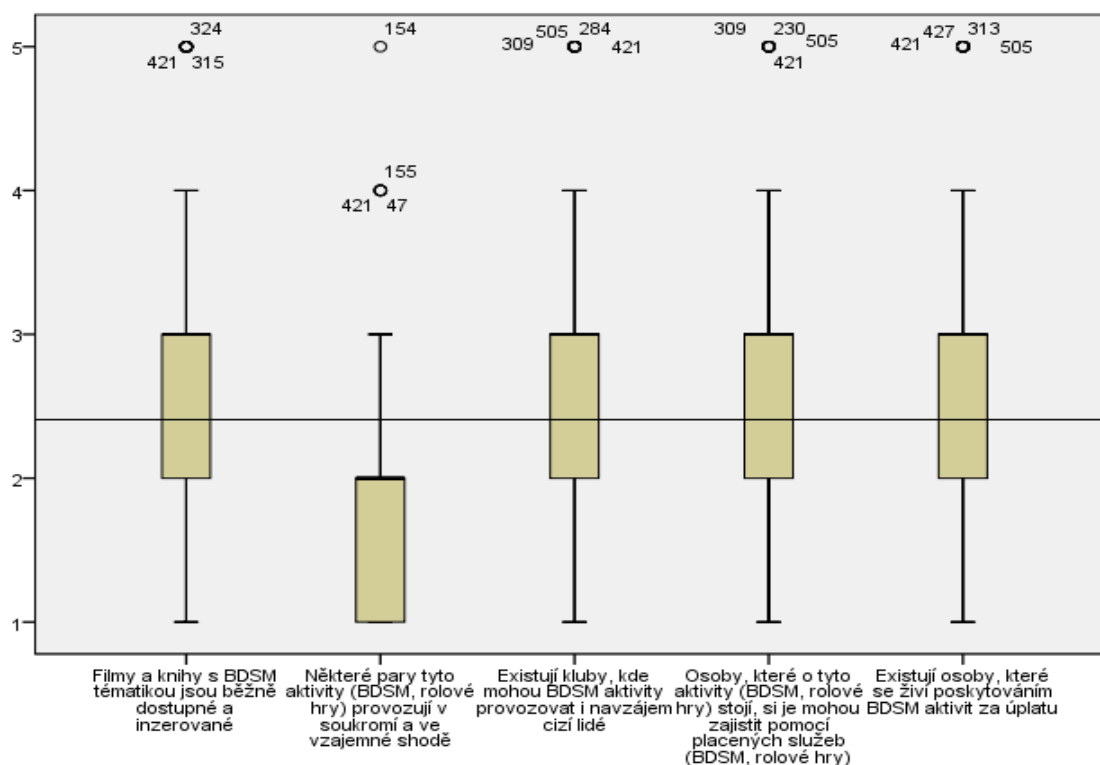
V rámci tématu tolerance se jednalo se o postoj k několika aktivitám a jevům spojeným s BDSM, konkrétně filmům a knihám, k provozování BDSM v soukromí partnerského života, provozování BDSM v klubech a placeným BDSM službám – jejich poskytování profesionály i vyhledávání ze strany klientů. Z celkem pěti dílčích položek této proměnné jsme následně vytvořili průměrovou proměnnou⁷⁵ obdobně jako u souboru české populace. Ta reprezentovala míru tolerance k BDSM a v obou souborech figurovala jako závisle proměnná v modelech lineární regrese.

---

⁷⁴ Pozn.: Výzkumný projekt „Násilí v partnerských vztazích“ (2012-2013) pokračuje v letech 2018-2020 pod názvem „Partnerské násilí: diferenciacie jeho podmínek, měření a hodnocení“, je podporován Grantovou agenturou ČR (18-23940S). Odpovědný řešitel: doc. PhDr. Jiří Buriánek, CSc., realizovala katedra sociologie FF UK. Sonda z roku 2018 pracovala se souborem studentů vysokých škol v České republice v prezenční formě studia.

⁷⁵ Pozn.: Cronbach Alpha = 0,848.

Graf 2: Box-plot položek týkajících se tolerance vůči BDSM

U všech položek odpovídali respondenti na škále od 1 do 5⁷⁶, kdy je z vizuálního výstupu dobře patrné, že i respondenti z řad vysokoškolských studentů (obdobně jako soubor české dospělé populace) vykazují **pozitivnější postoj vůči BDSM aktivitám provozovaným v soukromí**. Většině dotázaných ovšem nevádí ani chování představené dalšími uvedenými položkami. O vyhraněném negativním postoji vůči těmto položkám můžeme hovořit u jednotek pozorování.

Vlastní zkušenost s BDSM aktivitami

Představujeme zde model logistické regrese se závisle proměnnou (Q35) ve znění: „*Bez ohledu na okolnosti a způsob realizace, máte již s touto oblastí nějakou vlastní zkušenost?*“. Necelých 41 % dotázaných má nějakou vlastní zkušenost s BDSM. Tuto proměnnou jsme transformovaly do podoby 0= nemá vlastní zkušenost, 1= má vlastní zkušenost.

⁷⁶ Pozn.: hodnota 1= souhlasím a podporuji to, 2= nevádí mi to, 3= je mi to jedno, 4= vadí mi to, 5= mělo by se zakázat.

Tab. 6: Vliv vybraných prediktorů na zkušenost s BDSM (logistická regrese)⁷⁷

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp (B)	95% C.I. for EXP(B)	
							Lower	Upper
(Ne)tolerance k BDSM (q33)	-,981	,338	8,449	1	,004	,375	,193	,726
Ochota vyzkoušet BDSM (q34)	1,250	,243	26,475	1	,000	3,489	2,168	5,617
Constant	-2,784	1,240	5,039	1	,025	,062		

Nagelkerke R²=0,495

V rámci modelu, který vysvětluje téměř 50 % variance závisle proměnné, se signifikantně projeví dvě položky (ostatní plnily pouze kontrolní funkci). Čím vyšší je míra netolerance k BDSM, tím je šance, že respondent má zkušenost s BDSM, menší. Zásadního vlivu v modelu nabývá položka indikující ochotu BDSM praktiky vyzkoušet v případě, že by si to přál partner/partnerka respondenta. Šance, že budou mít respondenti vlastní zkušenost s BDSM, je třikrát vyšší v případě, že jsou ochotni takto experimentovat na přání partnera. Ani vliv míry tolerance nemá ovšem v modelu nezanedbatelnou roli. I vyšší tolerance k BDSM šanci na nabytí vlastní zkušenosti s těmito praktikami zvedá. Další vstupní položky v modelu nenabývají signifikantního vlivu.

Celkově tolerantní přístup k BDSM a ochota vyzkoušet si tyto praktiky v partnerském vztahu značí pravděpodobně jistou vyšší míru liberalismu v otázkách BDSM. Zajímavé je, že se v modelu signifikantně neprojevuje respondentův postoj k násilí, konkrétně názor na konsensuální formy násilí. Za zmínku též stojí fakt, že se v modelu též neprojevily signifikantně položky vztahující se k respondentovi samotnému, jako věk, pohlaví, partnerský vztah, víra atd.

Obecný lineární model tolerance vůči BDSM

Pro zkoumání tolerance vůči BDSM, která je v našich datech reprezentována průměrovou proměnnou (Q33), jsme se rozhodli použít funkci automatického modelování⁷⁸ (general

⁷⁷ Pozn.: V modelu byla použita sada proměnných, mezi nimiž např. věk, pohlaví, víra, typ studovaného oboru, sexuální orientace, zkušenost s násilím v rodině a další. Seznam všech vstupních proměnných viz příloha 9, metodika práce viz příloha 12 disertační práce.

⁷⁸ Zar, J. H. (2010). *Biostatistical analysis*. New Jersey: Prentice-Hall.

logistic modeling, dále jen GLM).⁷⁹ Tímto typem modelu jsme dosáhli 45 % vyčerpané variability závisle proměnné. Vzhledem ke složitosti modelu zde jen stručně popíšeme vliv některých signifikantních vstupních proměnných.

Vlastní prožitek nekonsensuálního násilí v tomto souboru negativně ovlivňuje míru tolerance vůči BDSM jakožto konsensuálnímu sexuálnímu násilí. Jedná se buď o prožité násilí v rodině respondenta během dospívání, tak i případná vlastní zkušenost s násilím z partnerského vztahu trvajících nebo některého minulého.

U několika položek, ve kterých se zračí určitá **sexuální volnost nebo náklonnost/přístupnost respondenta k experimentování**, můžeme vidět u našeho souboru vysokoškolských studentů jistý příklon k vyšší toleranci vůči BDSM. Současně se zde objevuje obdobná tendence ke zvýšené míře ochoty k vyzkoušení BDSM (na žádost partnera/anonymně/v klubu). Pravděpodobně zde tedy konsensuální sexuální násilí v podobě BDSM dostává punc hry a možného experimentu.

Kupodivu vyšší míru tolerance vykazují dvě protichůdné skupiny v **hodnocení BDSM jako násilí** (rozhodně je násilí/rozhodně není násilí). Dokonce je v našem vzorku nejvyšší míra tolerance k BDSM spjata s posouzením BDSM jako násilí (rozhodně i spíše jasným násilím je). Zde se ovšem možná dostáváme k otázce, zda byla položka srozumitelně postavena a respondenti ji dobře vyhodnotili. Pokud se v jejich interpretaci „jasného“ násilí skrývá např. konotace násilí explicitního, viditelného, možná tak BDSM mezi násilné akty někteří dotázaní vřazují. To ale neznamená, že by takové zařazení nutně muselo způsobit u této skupiny sníženou toleranci. Náš model v tomto případě ponechává prostor pro interpretaci a vyvrací tak náš počáteční předpoklad, že volba BDSM jako jasného násilí bude v našem modelu působit jako inhibitor tolerance k BDSM.

---

⁷⁹ Pozn.: Naše data se totiž neukázala jako zcela ideální pro faktorovou analýzu, která by nám pomohla s modifikací některých položek pro vstup do lineárního modelu. Potýkali jsme se též s porušením vstupních předpokladů v podobě multikolinearity a rozložení dat, které nemůžeme považovat za normální.

Závěry a diskuse

Spolu s nárůstem míry sexualizace médií a popularizace některých sexuálních témat se reálně ukazuje, že dotazování na sexuální témata již není takovým problémem, jak se dříve mohlo zdát. V rámci naší práce jsme dokázali, že téma konsensuálního násilí a BDSM se sice může potýkat s určitou dávkou odstupu na straně části respondentů, nicméně jsme nezaznamenali signály nadměrné citlivosti tématu, bereme-li v úvahu, že s mnohými dotazy se respondenti setkali zřejmě poprvé v životě a že už sama konstrukce vlastního postoje mohla být pro některé z nich obtížnější. V každém případě se zkoumaná oblast neukazuje jako příliš citlivý námět.

Na našich datech ohledně ochoty odpovídat na blok otázek o BDSM a konsensuálním sexuálním násilím není patrné vychýlení z hlediska sociální skladby respondentů a neprojevuje se výraznější tendence k vyhýbání se odpovědi. Klíčový filtr⁸⁰ patrně není výrazněji zatížen postojem ve smyslu apriorního odporu k tématu. Důvody odmítnutí pokračovat jsou tedy nejspíše různorodé a získaná data o postojích k BDSM problematice mají díky tomu seriózní výpovědní hodnotu.

Otázkou zůstává, nakolik se již projevuje jistá legitimizace tématu v české společnosti, anebo zda jde jen o jakousi obecnou otevřenost lidí nebo snad o atraktivitu záležitostí spojených se sexualitou. Třebaže se k němu ochotněji staví lidé celkově liberálnější ve vztahu k normám, má ochota odpovídat vcelku univerzální charakter a zasahuje všechny skupiny občanů, snad s výjimkou úplně nejstarší věkové kategorie.

Česká dospělá populace poměrně jasně rozlišuje mezi legitimitou konsensuálních forem násilí reprezentovaných v našem výzkumu bojovými sporty a konsensuálními sexuálními praktikami (BDSM) a mezi ostatními nekonsensuálními formami násilí. Obecně můžeme tvrdit, že česká společnost se staví k násilí odmítavě, i když se nám podařilo odhalit jisté váhání v určitých uvedených případech. Nejsou to ale primárně skupiny obecně benevolentnější k násilí, které by se projevíly výrazně pozitivněji v přístupu k BDSM. Mezi takovými, jež se projevíly velmi tolerantně, jsou i ti, kteří mají obecně k násilí odmítavý postoj, dokonce i ti, co BDSM do násilí řadí. Zde ovšem jako klíčový faktor působí reflektovaná konsensualita, dobrovolnost počínání a pravděpodobně i jistá míra institucionalizace (v podobě deklarovaných a aktéry sdílených pravidel).

---

⁸⁰ Pozn.: ochota pokračovat v odpovídání na blok otázek o konsensuálním sexuálním násilím: ano – ne

Zatímco na úrovni české populace jsme se ubírali kvantitativním směrem zkoumání, na úrovni dílčích témat jako online komunitní charakter BDSM nebo oblast placených BDSM služeb jsme se nevyhnuli doplnění o kvalitativní přístup. Pro většinu našeho bádání v této oblasti jsme volili etnografický přístup, v online prostředí pak v podobě netnografie.

Uvědomujeme si přitom limity našeho metodologického přístupu. V drtivé většině případů získání dat pro tuto disertační práci jsme se nepouštěli do komunikace na úrovni aktéra, byť jsme v průběhu let měli vždy k dispozici náhled alespoň jednoho insidera z komunity, a dokonce i komodifikované sféry. Třebaže se tématu věnujeme již řadu let, prozatím jsme se rozhodli nepřistoupit k tzv. covert netnography, tedy skryté online etnografii v pravém slova smyslu, kdy bychom v online prostředí tvořili online profily a komunikovali s uživateli, aniž by věděli, že jsou chaty či rozhovory předmětem výzkumu. Pomocí profilu insidera jsme se ovšem tomuto přístupu přinejmenším přiblížili a zvýšili tak autenticitu námi získaných dat. Z našich poznatků vyplývá, že online komunita značně narůstá počtem svých uživatelů. Poptávka po dominantních ženách stále převyšuje reálný počet takových uživatelek webových portálů.

Pokud se zaměříme na neaktivnější uživatele námi zkoumaného BDSM komunitního webu, počty žen a mužů jsou si velmi podobné. Většina uživatelů ovšem do online komunity nevstupuje s požadavkem či přáním někoho reálně potkat, spíše se jedná o zvědavost doprovázenou nezájmem o osobní a často i online kontakt. Za pozitivní považujeme náš závěr, že online uživatelé si velmi chrání svou identitu, která zůstává na tematických sadomasochistických fotografiích skrytá. Jedná se o jednotky uživatelů, kteří identitu odhalují.

Ochrana identity je dle naší analýzy též tématem komodifikované sféry profesionální dominance, která je v drtivé většině ovládaná v českém prostředí ženami, byť zde najdeme i výrazné mužské osobnosti, mastery. V českém internetovém prostředí existuje v současnosti již mnoho webových stránek s tematikou BDSM. Profese v současnosti přitahuje hlavně mladé ženy (více jak polovina zkoumaných žen uvedla věk do 35 let) s vidinou zajímavého výdělků. Mezi dominami nejstaršími se nachází spíše ženy, které hovoří o své mnohaleté praxi. Setkáváme se zde s procentuálně nižší mírou skrývání identity oproti dominantním ženám na komunitním webu. Důvodem může být potřeba věrohodně propojit reklamní profil s reálnou dominou a dosáhnout tak vyššího přílivu zájemců o BDSM placené služby. Pozitivně v tématu profesionální dominance hodnotíme i časté explicitně definované tabu poskytovaných služeb.

Originální příspěvek této práce jistě spočívá v rozboru fenoménu finanční dominance online (FinDom), kterému se autorka práce prozatím v České republice věnuje jako jediná. Zde se nám podařilo poodhalit charakter FinDom scény na sociální síti Twitter a otevřít tak i prostor pro úvahy o dalších možnostech analýzy za pomoci práce s velkým balíkem online dat a propojením sociologie s moderními informačními technologiemi a metodami. Prozatím se spokojujeme s náhledem do kategorie finančních domin a finančních otroků, kteří se vzájemně vyhledávají a poptávají, současně bývá aktivita finančních domin v online prostoru enormně bohatá oproti velmi tlumené a anonymní účasti zájemců o tento typ služby. Nezanedbatelnou roli zde hraje i reklama v podobě promo profilů, která je zásadním hybatelem na poli FinDom a byť to nemůžeme momentálně z dostupných dat empiricky dokázat, přispívá významně jako hybná síla komodifikace finanční dominance online. Síly trhu se tak nevyhýbají jak klasické placené dominanci v reálném světě, tak FinDom sféře. K doplnění tématu BDSM jsme využili i mediální sdělení mířená na běžnou populaci. Ta nám pomohla dokreslit námi získané výsledky, např. právě ohledně placených forem BDSM.

Z našich dat dále vyplynulo, že tolerance české populace vůči BDSM je nejsilněji zakořeněna v akceptaci partnerského sadomasochismu jakožto součásti intimního a soukromého života partnerů. Naopak vůči placeným službám můžeme hovořit o nižší toleranci, což jsme ověřili jak ve vzorku dospělé české populace, tak v sondě mezi českými vysokoškolskými studenty. Jak naše výsledky, tak i veřejná tvrzení zainteresovaných osob⁸¹ naznačují, že odmítnutí u některých jedinců pramení ze strachu, neznalosti a možná i stereotypního negativního pojetí sexuálních variací, dříve označovaných jako deviace bez ohledu na konkrétní formu. Ostatně když jsme pokládali otázku, zda by se respondentův vztah změnil k blízké osobě, která by měla silnou zkušenost s BDSM, výsledky naznačovaly, že by zůstal povětšinou nezměněn. V rámci složitějších modelů jsme ovšem mohli nalézt jistou spojitost mezi nízkou tolerancí k BDSM obecně a zhoršeným postojem k takovému člověku.

Naše výsledky poukazují na odlišnost mezi dobrovolnou formou sexuálního násilí a formou vynucenou, tedy nežádoucí, kriminální a pro oběť traumatizující. I zde jsme prokázali schopnost české populace rozlišit různé formy násilí a míru jejich společenské přijatelnosti. Být je tedy sadomasochistický konsenzuální sex stále z hlediska práva řekněme nežádoucím a špatně uchopitelným jevem, pro společnost se stává přijatelným v určitých definovaných mezích. Dle výsledků se touto mezí jeví souhlas a svobodná vůle. Základ pro definování přijatelnosti však zůstává neměnný – BDSM aktivity jsou založeny na vzájemném

---

⁸¹ Pozn.: Příklady mediálních sdělení aktérů jsou součástí hlavního textu disertační práce.

souhlasu ohledně definované situace, která zahrnuje nerovnoměrnou distribuci síly a moci v rámci erotických či konkrétněji sexuálních násilných praktik^{82, 83}.

. Tuto alternativní legitimitu lze považovat za významnou vývojovou změnu v oblasti projevů sexuálního chování, byť samozřejmě nemusí ve všech svých aspektech korespondovat s příslušnou platnou legislativou v České republice.

V našich úvahách ovšem stále počítáme s faktem, že se v případě konsenzuálního násilného sexuálního chování jedná o oblast skrytou či většinovou společností ne běžně praktikovanou. Proto se napříč vzorkem české populace prolíná tradičně spíše liberalismus a obecně deklarovaná vyšší míra tolerance^{84; 85}. V toleranci k BDSM se odráží pravděpodobně i univerzálnější trend české společnosti projevovat se tolerantně v případech, kdy se jedná o společensky „neškodné“ formy chování. Jistý vliv na toleranci má pravděpodobně i případný nezájem o BDSM, za kterým se ovšem může skrývat třeba i oslabení atraktivity tématu BDSM a tajemna s ním spojeného, což jde ruku v ruce s normalizací tohoto chování.

Žádný výzkum nemůže podat vyčerpávající výpověď o daném jevu, přitom u nově zkoumaných jevů to zřejmě platí dvojnásob. Bloky našich otázek jsme museli začleňovat do celkově jinak tematicky zaměřených výzkumů. Postrádáme tak možnost uvažovat nad vlivem dalších faktorů, jako je sebekontrola nebo osobní morálka. Takové položky by naše modely mohly významně obohatit. Více pozornosti by zasluhovalo též ověření míry informovanosti respondentů.

Společným jmenovatelem snad všech oborů, které se v současnosti BDSM zabývají, je snaha o detabuizaci tématu a o vyvracení mýtů. Tato práce se k nim přidává a zprostředkovává sociologickou optikou konsenzuální sexuální násilí, přičemž kotví jeho složky v teorii (např. edgeworku) i sociální praxi v online i offline prostoru. Náš sociologický reprezentativní výzkum české dospělé populace je v současnosti ojedinělým příspěvkem sociologie k identifikaci názorů a postojů české společnosti k tématu.

Závěrem se vracíme k samotnému názvu práce – konsenzuální násilí jako kulturní prvek sexuality. Vzhledem k provedené analýze světové literatury i k našim výsledkům si

---

⁸² Langdridge, D., Richards, C., & Barker, M. J. (eds.) (2007): *Safe, Sane and Consensual Contemporary Perspectives on Sadomasochism*. Palgrave Macmillan.

⁸³ Weinberg, T. S. (2006). Sadomasochism and the social sciences: A review of the sociological and socialpsychological literature. *Journal of Homosexuality*, 50 (2-3): 17–40.

⁸⁴ Podaná, Z., & Buriánek, J. (2013). Risky or intense alcohol use from a multilevel perspective: Individuals within schools within countries – Self-control. In M. Steketee, H. Jonkman, H. Berten, N. Vettenburg (Eds), *Alcohol use Among Adolescents in Europe: Environmental Research and Preventive Actions*: 247-254, Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.

⁸⁵ Buriánek, J. (1996). Sex (nejen) v rodině. In *Sborník katedry sociologie na počest doc. Urbánka*: 120-138, Praha: FF UK.

můžeme dovolit tvrdit, že se nejedná o prvek zcela nový, jelikož již nějakou dobu probíhající proces normalizace přispěl k faktu, že toto chování je v české společnosti alespoň částečně známé (v míře, která umožňuje vyjádření postoje) a reflektované spíše neutrálně či pozitivně. Můžeme proto mluvit o výsledcích signalizujících pozvolné začleňování jmenovaného fenoménu do kultury.

Disertační práce programově směřuje k dosažení posunu ve zkoumání konsensuálního sadomasochismu, který nechce nahlížet jenom jako otázku individuální orientace či volby aktéra, ale jako společenský fenomén, jako svého druhu kulturní inovaci. Svým zaměřením i obsahem překračuje hranice prostého popisu jevu jako takového, či snad deskripce neobvyklostí a detailů s BDSM spojených, jakkoli z pohledu veřejnosti zajímavých či objevných. Tyto obzory jsme překročili hlubší analýzou společenského diskursu a reflexí několika sfér BDSM scény, počínaje identifikací názorů široké veřejnosti, přes online aktéry až po placenou sféru profesionálních služeb. I když jde o různorodé pohledy, navzájem souvisejí natolik, že skládají dohromady komplexnější pohled na neprobádaný společenský fenomén. Ukazuje se totiž, že ani hranice mezi online a reálným, komunitním a komoditním, osobním a veřejným nejsou tak ostré, jak by se mohlo zdát.

Doufáme, že tato disertační práce konstruktivním způsobem přispěje k mezioborové diskusi o konsensuálních formách (sexuálního) násilí, a zároveň rozšíří platformu témat nejen české sociologie.

Reference

- Bancroft, J. (1989). *Human Sexuality and Its Problems*. Edinburg: Churchill Livingstone.
- Baumeister, R. F. (1988). Masochism as Escape From Self. *Journal of Sex Research*, 25 (1): 28–59.
- Brichcín, S. (1996). *Sexuální delikventi z pohledu psychiatrické sexuologie*. Praha: Psychiatrické centrum.
- Buriánek, J. et al. (2015): *Abused, Battered, or Stalked: Violence in Intimate Partner Relations Gendered*. Praha: Karolinum.
- Buriánek, J., & Pikálková, S. (2013). *Intimate Violence. A Czech Contribution on International Violence Against Women Survey*. Praha: Karolinum.
- Buriánek, J. (1996). Sex (nejen) v rodině. In *Sborník katedry sociologie na počest doc. Urbánka*: 120-138, Praha: FF UK.
- Buriánek, J., & Špráchalová, L. (2019). Rape and violent sex: Two forms of legitimacy or one cultural paradigm in Czech society?. In Pływaczewski, E. W., & Guzik-Makaruk, E. M. *Current Problems of the Penal Law and Criminology*: 379–394. Warszawa: Wydawnictwo C. H. Beck.
- Buriánek, J. (2018). Violence against Men as Moderated by Couple's Self-Control Configurations. *Studia Sociologica XXII*, 2: 39–56.
- Card, C. (1984). Review Essay: Sadomasochism And Sexual Preference. *Journal of Social Philosophy*, 15 (2): 42–52.
- Cross, P. A., & Matheson, K. (2006). Understanding Sadomasochism. *Journal of Homosexuality*, 50(2): 133–166.
- Denney, A.S., & Tewksbury, R. (2013). Characteristics of successful personal ads in a BDSM on-line community. *Deviant Behavior*, 34 (2): 153–168.
- Drdová, L. (2020). *From Steel to Plush: Symbolic Boundaries, Authenticity and Inauthenticity in the BDSM Subculture*. Disertační práce. Brno: Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita.
- Ernulf, K. E., & Innala, S. M. (1995). Sexual Bondage – A Review and Unobtrusive Investigation. *Archives of Sexual Behavior*, 24: 631–654.
- Goodlin-Fahncke, W. E., & Cheeseman Dial, K. A. (2012) “Do Me Please, She Won't”: An Examination of Personal Ads Posted by Married Men Seeking Sex from Other Men, *Deviant Behavior*, 33(2): 126–139.
- Gutheil, E. A. (1947). A Rare Case of Sadomasochism. *American Journal of Psychotherapy*, 1 (1): 87–92.

- Herek, G. M. (2012). Facts About Homosexuality and Mental Health. *Psychology.ucdavis.edu* [online]. The University of California, Davis Department of Psychology, © 1997-2012 [cit. 2020-05-07]. Available from: https://psychology.ucdavis.edu/rainbow/html/facts_mental_health.html.
- Hoff, G. (2006). Power and Love: Sadomasochistic Practices in Long-Term Committed Relationships. *Electronic Journal of Human Sexuality* [online]. [cit. 2020-05-05]. Available from: <http://www.ejhs.org/volume9/Hoff-abst.htm>.
- Holt, K. (2016). Blacklisted: Boundaries, Violations, and Retaliatory Behavior in the BDSM Community. *Deviant Behavior*, 37 (8): 1–14.
- Janus S. S., Janus C. L. (1993). *The Janus Report on Sexual Behavior*. New York: John Wiley & Sons.
- Jozífková E., & Flegr J. (2006). Dominance, submissivity (and homosexuality) in general population. Testing of evolutionary hypothesis of sadomasochism by internet-trap-method. *Neuroendocrinology Letters*, 27: 711-718.
- Jozífková, E., Bartoš, L., & Flégr, J. (2012). Evolutional background of dominance/submissivity in sex and bondage: the two strategies? *Neuroendocrinology Letters*, 33: 636–642.
- Jozífková, E. (2017). Otázky a odpovědi: Co znamená BDSM, D/s, fyzické SM, B&D, leathersex? *En.k.net* [online]. [cit. 2019-10-26]. Dostupné z: http://www.en-k.net/questions/otazka2_1.html.
- Jozífková, E. (2007). *Sexuální submisivita, dominance a fenomén sadomasochismu*. Disertační práce. Praha: Univerzita Karlova. [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: http://www.bdsminfo.eu/PhD_BDSM.pdf.
- Jozífková E. (2010) Pravda, hanba a diagnóza: proč vyjmout sadomasochismus ze seznamu deviací. *Fórum sociální práce*, 2: 53–63.
- Jozífková, E., Konvička, M., & Flégr, J. (2014). Why do some women prefer submissive men? Hierarchically disparate couples reach higher reproductive success in European urban humans. *Neuroendocrinology Letters*, 35 (7): 594–601.
- Kolmes, K., Stock, W., & Moser, C. (2006). Investigating bias in psychotherapy with BDSM clients. *Journal of Homosexuality*, 50 (2-3): 301-324. doi:10.1300/J082v50n02_15.
- Kozinets, R. V. (2002). The Field Behind the Screen: Using Netnography For Marketing Research in Online Communities. *Journal of Marketing Research*, 39:61-72.
- Langdridge, D., Richards, C., & Barker, M. J. (eds.) (2007): *Safe, Sane and Consensual Contemporary Perspectives on Sadomasochism*. Palgrave Macmillan.
- Lehmiller, J. (2020). How Many People Have Fantasized About Forcing Sex On Others? *Lehmiller.com* [online]. 11. 3. 2020 [cit. 2020-03-11]. Available from:

<https://www.lehmiller.com/blog/2020/3/11/how-many-people-have-fantasized-about-forcing-sex-on-others>.

Lehmiller. J. (2017). How Many Americans Have Tried BDSM? (Infographic). *Lehmiller.com* [online]. 16. 8. 2017 [cit. 2020-08-06]. Dostupné z: <https://www.lehmiller.com/blog/2017/8/16/how-many-americans-have-had-a-bdsm-experience-infographic?rq=BDSM>.

Nordling, N., Sandnabba, N. K., & Santilla P. (2000). The Prevalence and Effects on Self-Reported Childhood Sexual Abuse Among Sadomasochistically Oriented Males and Females. *Journal of Child Sexual Abuse*, 9: 53–63.

Pitagora, D. (2016). Intimate partner violence in sadomasochistic relationships. *Sexual and Relationship Therapy*, 31 (1): 95–108.

Podaná, Z. (2018). Corporal punishment of children by parents in the Czech Republic: Attitudes, prevalence rates, and intergenerational transmission of violence. *Studia sociologica XII*, 2: 61-80.

Podaná, Z., & Buriánek, J. (2013). Risky or intense alcohol use from a multilevel perspective: Individuals within schools within countries – Self-control. In M. Steketee, H. Jonkman, H. Berten, N. Vettenburg (Eds), *Alcohol use Among Adolescents in Europe: Environmental Research and Preventive Actions: 247-254*, Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.

Pospíšil, M. (2013). *Vnitřní coming out u lidí praktikujících BDSM*. Diplomová práce. Olomouc: Filozofická fakulta, Univerzita Palackého.

Reinisch, J. M., & Beasley, R. (1990). *Kinsley Institute New Report on Sex*. St. Martins Press.

Richters, J., De Visser, R., Grulich, A., & Rissel, C. (2008). Demographic and psychosocial features of participants in BDSM sex: Data from a national survey. *Journal of Sex Research*. 45 (2): 98–99.

Richters, J., Grulich, A. E., De Visser, R. O., Smith, A. M. A., Rissel, C. E. (2003). Sex in Australia: Autoerotic, esoteric and other sexual practices engaged in by a representative sample of adults. *Australian And New Zealand Journal Of Public Health*. 27 (2): 180–190.

Robinson, P. (1976). *The Modernization of Sex: Havelock Ellis, Alfred Kinsey, William Masters and Virginia Johnson*. New York: Harper & Row, Publishers, Inc.

Řezníčková, Z. (2011). *Proces coming outu u žen se zaměřením na BDSM: analýza výpovědí návštěvnic BDSM klubu v Praze*. Bakalářská práce. Praha: Fakulta humanitních studií, Karlova univerzita v Praze.

Řezníčková, Z. (2018). *Vybrané charakteristiky osob, provozujících sadomasochistické aktivity*. Diplomová práce. Praha: Filozofická fakulta, Karlova univerzita.

- Sandnabba N. K., Santtila, P., Alison, L., & Nordling, N. (2002). Demographic, sexual behaviour, family background and abuse experiences of practitioners of sadomasochistic sex: a review of recent research. *Sexual and Relationship Therapy*, 17 (1): 39–55.
- Schrooten, M. (2012). Moving ethnography online: researching Brazilian migrants' online togetherness. *Ethnic and Racial Studies*, 35(10): 1794–1809.
- Spengler, A. (1977). Manifest sadomasochism of males: Results of an empirical study. *Arch. Sex. Behav.*, 6: 441–456.
- Špráchalová, L., & Křivánek, V. (2018). Legitimita konsenzuálního sexuálního násilí z pohledu české veřejnosti. In Večerka, K. (ed.), *Vývojové změny sociálně patologických jevů v proměnách času. Konference sekce sociální patologie ČSS. Luhačovice, 28. – 30. dubna 2018*: 53–59. Praha: Česká sociologická společnost.
- U Kulatého stolu. (2019). Master Drex: Mám dva otroky. Klientelu tvoří převážně manažeři. *Youtube.com* [online] 13. 11. 2019 [cit. 2020-08-20]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=gHO5Ht_HTBQ.
- Weinberg, T. S. (1994). Research in Sadomasochism: A Review of Sociological and Social Psychological Literature. *Annual Review of Sex Research*, 5: 257–279.
- Weinberg, T. S. (2006). Sadomasochism and the social sciences: A review of the sociological and socialpsychological literature. *Journal of Homosexuality*, 50 (2-3): 17–40.
- Weinberg, T. S. (1987). Sadomasochism in the United States: A Review of Recent Sociological Literature. *Journal of Sex Research*, 23 (1): 50–69.
- Weinberg, T. S., Williams, C. J., & Moser, Ch. (1984). The Social Constituents of Sadomasochism. *Social Problems*, 31 (4): 379–389.
- Weiss, P. (2002). *Sexuální deviace: Klasifikace, diagnostika a léčba*. Praha: Portál.
- WHO (2019). *MKN-10: Mezinárodní klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů: desátá revize*. Tabeleární část. Aktualizované vydání k 1. 1. 2020. Praha: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR.
- Xun, J., & Reynolds, J. (2010). Applying netnography to market research: The case of the online forum. *Journal of Targeting, Measurement and Analysis for Marketing*, 18(1): 17–31.
- Zar, J. H. (2010). *Biostatistical analysis*. New Jersey: Prentice-Hall.